[2018] 14 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 791

ਐਮ/ਐਸ. ਈ. ਐੱਮ. ਏ. ਆਰ. ਐੱਮ. ਜੀ. ਐੱਫ. ਲੈਂਡ ਲਿਮਿਟੇਡ

ਬਨਾਮ

ਅਫਤਾਬ ਸਿੰਘ

(ਸਮੀਖਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਸੀ) ਨੰ. 2629-2630 2018)

ਵਿੱਚ

(ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. 23512-23513 2017)

ਦਸੰਬਰ 10,2018

[ਉਦੈ ਉਮੇਸ਼ ਲਲਿਤ ਅਤੇ ਆਸ਼ੋਕ ਭੂਸ਼ਣ, ਜੇ. ਜੇ.]

ਖਪਤਕਾਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਐਕਟ, 1986-ਖਪਤਕਾਰ ਵਿਵਾਦ, ਭਾਵੇਂ ਸਾਲਸੀ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਨਾ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਕੰਪਨੀ ਇੱਕ ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਟਾਊਨਸ਼ਿਪ ਵਿਕਸਤ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ-- ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੇ ਵਿਲਾ ਦੀ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਲਈ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ-ਖਰੀਦਦਾਰ ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਵਿੱਚ, ਸਾਲਸੀ ਅਤੇ ਸੁਲ੍ਹਾ ਐਕਟ, 1996 ਦੇ ਤਹਿਤ ਧਿਰਾਂ ਦਰਮਿਆਨ ਵਿਵਾਦਾਂ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਇੱਕ ਸਾਲਸੀ ਧਾਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ-ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਖਪਤਕਾਰ ਵਿਵਾਦ ਨਿਵਾਰਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਡੀ ਦਰਜ ਕੀਤੀ। ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨ ਯੂ / 1996 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 8 ਅਤੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਖਪਤਕਾਰ ਐਕਟ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ-ਵਿਕਸਿਤ ਨਿਆਂ ਸ਼ਾਸਤਰ, ਉਪ-ਸੋਧ ਐੱਸ ਦਾ ਸੈਕਸ਼ਨ (1) 8 ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਗਠਿਤ ਖਪਤਕਾਰ ਫੋਰਮਾਂ ਨੂੰ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਲਈ ਭੇਜਣ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ-ਦੀ ਮਾਲਕੀ-ਆਯੋਜਿਤਃ ਸਹੀ-ਸੋਧਾਂ ਯੂ / 1996 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 8 ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਸਾਲਸੀ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕਰਨਾ ਸੀ ਅਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਲੱਭਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਜਾਇਜ਼ ਸਾਲਸੀ ਸਮਝੌਤਾ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਹੈ-ਪਰ, ਐੱਸ 8 ਵਿੱਚ ਸੋਧ। ਇਸ ਨੂੰ ਇੰਨਾ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਅਰਥ

ਅਤੇ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਪੂਰੇ ਸ਼ਾਸਨ ਨੂੰ ਡੁਬੋ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਜਿੱਥੇ ਵਿਵਾਦਾਂ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਸਾਲਸੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ-ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਵਾਧੂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਉਪਾਅ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨ ਵਾਧੂ/ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਉਪਾਅ ਦੀ ਚੋਣ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਅਤੇ ਉਹ ਇੱਕ ਸਾਲਸੀ ਸਮਝੌਤੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਧਿਰ ਹੈ, ਸਾਲਸੀ ਵਿੱਚ ਵਿਵਾਦਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਹੈ-ਇਹ ਸਿਰਫ ਉਹ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼/ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਉਪਾਅ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਇੱਕ ਪੀੜਤ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਇਸ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸਾਲਸੀ ਲਈ ਇੱਕ ਧਿਰ-ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਖਪਤਕਾਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਉਪਾਅ ਹੈ, ਸਾਲਸੀ ਸਮਝੌਤਾ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਖਪਤਕਾਰ ਫੋਰਮ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਰੀ ਰਹਿਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਐੱਨ. ਸੀ. ਡੀ. ਆਰ. ਸੀ. ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਗਲਤੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 8-ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਂਡ ਕੰਸੀਲੀਏਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1996-ਸੋਧੇ ਹੋਏ ਸੈਕਸ਼ਨ। ਐੱਸ 8 ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਂਡ ਕਨਸੀਲੀਏਸ਼ਨ (ਸੋਧ) ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ, 2015|

ਸਮੀਖਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਖਾਰਜ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅਦਾਲਤ ਨੇ

ਰੱਖਿਆਃ 1. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੀ ਲੜੀ ਵਿੱਚ ਖਪਤਕਾਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਐਕਟ, 1986 ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਂਡ ਕੰਸੀਲੀਏਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1996 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਖਪਤਕਾਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਉਪਾਅ ਹੈ, ਸਾਲਸੀ ਸਮਝੌਤਾ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਖਪਤਕਾਰ ਫੋਰਮ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਰੀ ਰਹਿਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਖਪਤਕਾਰ ਫੋਰਮ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਗਲਤੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਖਪਤਕਾਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਕਾਨੂੰਨ ਤਹਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਨਾ ਦੇਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੈ। ਐਕਟ, 1996 ਦੁਆਰਾ ਸਾਲਸੀ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਅਧਾਰ ਉੱਤੇ। ਖਪਤਕਾਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਪਾਅ ਇੱਕ ਖਪਤਕਾਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਸਤੂ ਜਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਨੁਕਸ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਲਗਾਏ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦੋਸ਼ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 (ਸੀ) ਵਿੱਚ ਵੀ ਸਮਝਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਖਪਤਕਾਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਪਾਅ ਖਪਤਕਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇੱਕ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਨੁਕਸ ਜਾਂ ਕਮੀਆਂ ਲਈ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ

ਗਿਆ ਹੈ, ਖਪਤਕਾਰ ਨੂੰ ਸਸਤਾ ਅਤੇ ਇੱਕ ਤੇਜ਼ ਉਪਾਅ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਐਕਟ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 25] [809-ਈ - ਐੱਚ]

ਨੈਸ਼ਨਲ ਸੀਡਜ਼ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਐੱਮ. ਮਧੂਸੂਦਨ ਰੈੱਡੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (2012) 2 ਐੱਸ. ਸੀ. ਸੀ. 506 [2012] 2 ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 1065; ਡੁਰੋ ਫੇਲਗੁਏਰਾ, ਐੱਸ. ਏ. ਬਨਾਮ। ਗੰਗਾਵਰਮ ਪੋਰਟ ਲਿਮਟਿਡ (2017) 9 ਐੱਸਸੀਸੀ 729: [2017] 10 ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 285; ਏ. ਅਯਾਸਾਮੀ ਬਨਾਮ. ਏ. ਪਰਮਸ਼ਿਵਮ ਅਤੇ ਹੋਰ (2016) 10 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 386: [2016] 11 ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 521; ਲਖਨਊ ਵਿਕਾਸ ਐਕਟ ਬਨਾਮ ਐਮ. ਕੇ. ਗੁਪਤਾ (1994) 1 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 243: [1993] 3 ਪੂਰਕ. ਐੱਸਸੀਆਰ 615 ; ਸਕੱਤਰ, ਤਿਰੂਮੁਰੂਗਨ ਸਹਿਕਾਰੀ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਸੁਸਾਇਟੀ ਬਨਾਮ ਐੱਮ. ਲਲਿਤਾ (ਮ੍ਰਿਤਕ) ਐੱਲ. ਆਰ. ਰਾਹੀਂ। ਅਤੇ ਹੋਰ, (2004) 1 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 395; ਫੇਅਰ ਏਅਰ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਐਨ. ਕੇ. ਮੋਦੀ, (1996) 6 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 385: [1996] 4 ਪੂਰਕ. ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 820; ਸਕਾਈਪੈਕ ਕੋਰੀਅਰਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਟਾਟਾ ਕੈਮੀਕਲਜ਼, (2000) 5 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 294: [2000] 1 ਪੂਰਕ. ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 324; ਰੋਜ਼ਡੇਲ ਡਿਵੈਲਪਰਜ਼ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਅਘੋਰ ਭੱਟਾਚਾਰੀਆ ਅਤੇ ਹੋਰ (2018) 11 ਐੱਸ. ਸੀ. ਸੀ. 337-ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

2. ਨਾ ਸਿਰਫ ਖਪਤਕਾਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਐਕਟ, 1986 ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਾਲਸੀ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਸੀ, ਬਲਕਿ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਖੇਤਰ ਵੀ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਸਾਲਸੀ ਸਮਝੌਤਾ ਨਾ ਤਾਂ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੋਕ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਰੋਕ ਸਕਦਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 26] [810-ਏ-ਬੀ]

ਬੂਜ਼ ਐਲਨ ਅਤੇ ਹੈਮਿਲਟਨ ਇੰਕ. ਬਨਾਮ ਐੱਸ. ਬੀ. ਆਈ. ਹੋਮ ਫਾਇਨਾਂਸ ਸੀਮਤ ਅਤੇ ਹੋਰ (2011) 5 ਐੱਸ. ਸੀ. ਸੀ. 532: [2011] 7 ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 310 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। -

3. ਲਿਆਉਣ ਵਿੱਚ ਵਿਧਾਨਕ ਇਰਾਦਾ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਕੀ ਹੈ ਸੈਕਸ਼ਨ 8 ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਮੁੱਖ ਸਵਾਲ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ ਇਸ ਕੇਸ ਧਾਰਾ 8 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੋਧਾਂ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕਰਨ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਸੀ ਸਾਲਸੀ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਆਂਇਕ ਅਥਾਰਟੀ ਦਾ ਦਾਇਰਾ ਅਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਉਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਜਿਸ 'ਤੇ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਪਹਿਲੀ

ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਲੱਭਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵੈਧ ਸਾਲਸੀ ਸਮਝੌਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਮੌਜੂਦ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੂਰਵ ਨਿਆਂਇਕ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਧਾਰਾ 8(1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਹਨਾਂ ਨਿਆਂਇਕ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਜੋ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਆਂਇਕ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਵਿਵੇਕ ਅਤੇ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਧਾਰਾ 8 ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪਹਿਲੂ ਵਿਧਾਨਕ ਇਰਾਦੇ ਅਤੇ ਵਸਤੂ ਕੇਵਲ ਉਪਰੋਕਤ ਪਹਿਲੂਆਂ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਹਿਲੂਆਂ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਜਿੱਥੇ ਕੁਝ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਸਨ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਰੈਫਰ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਧਾਰਾ 8(1), ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਸੋਧ ਸੈਕਸ਼ਨ 2(3) ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਜਿੱਥੇ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਹਨ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਆਰਬਿਟਰੇਬਲ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਨੂੰ ਉਲਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ 'ਤੇ ਸੈੱਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕੁਝ ਨਹੀਂ। ਨਾ ਤਾਂ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਇਰਾਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਤੀਜੇ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਧਾਰਾ 2(3) ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਉਲਟਾਉਣਾ ਹੈ। [ਪਾਰਾ 36, 49 ਅਤੇ 50] [815-ਜੀ; 823-ਜੀ-ਐੱਚ; 824-ਏ-ਸੀ]

4. ਸੈਕਸ਼ਨ 8 ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਅਰਥ ਅਤੇ ਇਰਾਦਾ ਤਾਂ ਜੋ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਸਮੁੱਚੇ ਸ਼ਾਸਨ ਨੂੰ ਡੁਬੋ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਜਿੱਥੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਵਾਦਾਂ ਨੂੰ ਸਾਲਸੀ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਕੋਈ ਅਜਿਹੀ ਚੀਜ਼ ਜਿਸ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਕਦੇ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦਾ ਸੈਟਲਡ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਓਵਰਰਾਈਡ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਸਾਈਡ ਵਿੰਡ ਵਜੋਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। "ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਫੈਸਲੇ, ਫ਼ਰਮਾਨ ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ" ਸ਼ਬਦ ਸਿਰਫ਼ ਉਹਨਾਂ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਲਈ ਸਨ ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਨਿਆਂਇਕ ਅਥਾਰਟੀ ਧਾਰਾ 8 ਦੇ ਤਹਿਤ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਸਮੇਂ ਸਾਲਸੀ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪਹਿਲੂਆਂ ਨੂੰ ਵੇਖਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ, ਸਾਲਸੀ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਕੀ ਹੈ? ਦਾਅਵਾ ਜਿੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਮਰ ਗਿਆ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਸਾਲਸੀ ਸਮਝੌਤਾ ਰੱਦ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 8 ਵਿੱਚ ਜੋੜੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਅਰਥ ਲਈ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ। [ਪੈਰਾ 52] [824-F-H; 825-A]

ਪੀ. ਆਨੰਦ ਗਜਪਤੀ ਰਾਜੂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਪੀ. ਵੀ. ਜੀ. ਰਾਜੂ (ਮ੍ਰਿਤਕ) ਅਤੇ ਹੋਰ, (2000) 4 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 539: [2000] 2 ਐੱਸ ਸੀ ਆਰ 684 ਵਿਮਲ ਕਿਸ਼ੋਰ ਸ਼ਾਹ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ

ਜਾਏਸ਼ ਦਿਨੇਸ਼ ਸ਼ਾਹ ਅਤੇ ਹੋਰ (2016) 8 ਐੱਸ. ਸੀ. ਸੀ. 788 [2016] 7 ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 102; ਸੁਕੰਨਿਆ ਹੋਲਡਿੰਗਜ਼ (ਪੀ) ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ। ਜਾਏਸ਼ ਐਚ. ਪਾਂਡਿਆ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (2003) 5 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 531: [2003] 3 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 558; ਅਮਿਤ ਲਾਲਚੰਦ ਸ਼ਾਹ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਰਿਸ਼ਭ ਐਂਟਰਪ੍ਰਾਈਜਜ਼ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ, ਏ. ਆਈ. ਆਰ. 2018 ਐਸ. ਸੀ. 3041 [2018] ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 1001 - ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

5. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜੇ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਾਧੂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਉਪਾਅ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਵਾਧੂ/ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਉਪਾਅ ਦੀ ਚੋਣ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਸਾਲਸੀ ਸਮਝੌਤੇ ਦਾ ਇੱਕ ਪੱਖ ਹੈ, ਵਿਵਾਦਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਾਲਸੀ ਵਿੱਚ ਅੱਗੇ ਵਧਿਆ। ਇਹ ਸਿਰਫ ਉਹ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼/ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਉਪਾਅ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਦੁਖੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਚੁਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਸਾਲਸੀ ਵਿੱਚ ਭੇਜਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਐੱਨ. ਸੀ. ਡੀ. ਆਰ. ਸੀ. ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਗਲਤੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਭਾਗ 8. [ਪੈਰਾ 55,56] [827-ਏ-ਸੀ]

ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਹਵਾਲਾ

[2012] 2 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 1065	**ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ**	**ਪੈਰਾ 9**
[2017] 10 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 285	**ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ**	**ਪੈਰਾ 9**
[2016] 11 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 521	**ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ**	**ਪੈਰਾ 9**
[1993] 3 ਸਪਲਾਇਰ. ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 615	**ਦਾ ਹਵਾਲਾ**	**ਪੈਰਾ 15**
(2004) 1 ਐੱਸ. ਸੀ. ਸੀ. 395	**ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ**	**ਪੈਰਾ 16**
(1996) 4 ਪੂਰਕ ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 820	**ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ**	**ਪੈਰਾ 17**
[2000] 1 ਪੂਰਕ. ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 324	**ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ**	**ਪੈਰਾ 18**
(2018) 11 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 337	**ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ**	**ਪੈਰਾ 21**

[2000] 2 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 684	**ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ**	**ਪੈਰਾ 42**
[2003] 3 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 558	**ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ**	**ਪੈਰਾ 44**
[2018] ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 1001	**ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤ**	**ਪੈਰਾ 48**
[2011] 7 ਐੱਸਸੀਆਰ 310	**'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰੋ**	**ਪੈਰਾ 52**
[2016] 7 ਐੱਸਸੀਆਰ 102	**ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ**	**ਪੈਰਾ 52**

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨਿਆਂਃ ਸਮੀਖਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਸੀ) ਨੰ. 2629-2630 ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 23512-23513 2017 ਵਿੱਚ 2018।

2015 ਦੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੇਸ ਨੰਬਰ 701 ਵਿੱਚ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿਖੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਖਪਤਕਾਰ ਵਿਵਾਦ ਨਿਵਾਰਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਮਿਤੀ 28.08.2017 ਅਤੇ 13.07.2017 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ

ਫਾਲੀ ਐੱਸ. ਨਰੀਮਨ, ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ, ਆਦਿੱਤਿਆ ਨਾਰਾਇਣ, ਅਰਨਵ ਨਾਰਾਇਣ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਅੰਜਨਾ ਜੀ. ਬਾਲੀ, ਅਰਜੁਨ ਜੈਨ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਅਨੁਸ਼੍ਰੀ ਨਰਾਇਣ, ਕਬੀਰ ਦੀਕਸ਼ਿਤ, ਮਿਸ਼ਰਾ ਰਾਜਸ਼ੇਖਰ, ਨਈਮੁੱਲਾਹਜ਼ੀਮ, ਵਹੇਬ ਹੁਸੈਨੀ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਆਸਿਤਾ, ਸੁਭਾਸ਼ ਸ਼ਰਮਾ, ਵਕੀਲ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ।

ਆਦਿੱਤਿਆ ਸਵਰੂਪ, ਧਰੁਵ ਪੱਲ, ਸਮਰਥ ਖੰਨਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਅਪਰਜਿਤਾ ਮੁਖਰਜੀ, ਵਕੀਲ। , ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਈ|

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ

ਆਸ਼ੋਕ ਭੂਸ਼ਣ, ਜੇ.

1. ਇਹ ਸਮੀਖਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਮਿਤੀ 13.02.2018 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਦੀ ਮੰਗ ਲਈ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਬਰਖਾਸਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

2. ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. 23512-23513 2017 ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਖਪਤਕਾਰ ਵਿਵਾਦ ਨਿਵਾਰਣ ਕਮਿਸ਼ਨ (ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ "ਐੱਨ. ਸੀ. ਡੀ. ਆਰ. ਸੀ". ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ)

ਦੇ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਖਪਤਕਾਰ ਵਿਵਾਦਾਂ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਸਾਲਸੀ ਮੰਨਦੇ ਹੋਏ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਿਤੀ (13.07.2017) ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਐੱਨ. ਸੀ. ਡੀ. ਆਰ. ਸੀ. ਦੇ ਸਿੰਗਲ ਮੈਂਬਰ ਵੱਲੋਂ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ 28.08.2017 ਦੇ ਬਾਅਦ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਵੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਦਰਜ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਂਡ ਕੰਸੀਲੀਏਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1996 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ "1996 ਐਕਟ" ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਦੀ ਧਾਰਾ 8।

3. ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਮੀਖਿਆਵਾਂ ਵਿੱਚ ਉਠਾਏ ਗਏ ਮੁੱਦੇ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨੂੰ ਵੇਖਣਾ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ, ਅਸੀਂ 17.09.2018 ਉੱਤੇ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਮੀਖਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ 27.11.2018 ਉੱਤੇ ਧਿਰਾਂ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ ਹੈ। ਸਮੀਖਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮੁਆਫ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਦਲੀਲਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਮੀਖਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਦੇ ਹਾਂ।

4. ਸਿਵਲ ਅਪੀਲਾਂ ਅਤੇ ਸਮੀਖਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਸੰਖੇਪ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਇੱਥੇ ਉਠਾਏ ਗਏ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦੀ ਕਦਰ ਕਰਨ ਲਈ ਨੋਟ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਕੰਪਨੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਇੱਕ ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਟਾਊਨਸ਼ਿਪ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਵਿਕਸਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੋਹਾਲੀ, ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਐਕੁਆਇਰ ਅਤੇ ਖਰੀਦੀ ਹੈ। ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸੈਕਟਰ 106, ਮੋਹਾਲੀ ਵਿੱਚ ਸੀ ਏ ਵਿਲਾ ਅਲਾਟ ਕਰਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਖਰੀਦਦਾਰ ਦਾ ਸਮਝੌਤਾ ਮਿਤੀ 06.05.2008 ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਖਰੀਦਦਾਰ ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਵਿੱਚ, 1996 ਦੇ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਧਿਰਾਂ ਦਰਮਿਆਨ ਵਿਵਾਦਾਂ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਇੱਕ ਸਾਲਸੀ ਧਾਰਾ ਸੀ। 27.07.2015 ਉੱਤੇ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਐੱਨ. ਸੀ. ਡੀ. ਆਰ. ਸੀ. ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ 2015 ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੰਬਰ 701 ਦਰਜ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇ ਪੈਰਾ ਨੰਬਰ 17 ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਰਾਹਤ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜੋ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨਃ
-

" ਏ) ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਸੈਕਟਰ 106, ਗਮਾਡਾ ਵਿਖੇ ਬਿਲਟ ਅਪ ਵਿਲਾ ਨੰਬਰ 40 ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਦੇਣ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਦੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ ਅਤੇ

ਬੀ) ਪੱਤਰ ਮਿਤੀ 2.2.2008, ਅਨੁਲਗ C-5 ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਵਾਧੂ ਭੁਗਤਾਨ ਨੂੰ ਅਨੁਕੂਲ ਕਰਨ ਲਈ, ਜੋ ਕਿ ਰੁਪਏ 2,63,165/- ਤੇ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ

ਸੀ) ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 8 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ @Rs.1500/- ਜੁਰਮਾਨੇ ਨੂੰ 2011 ਤੋਂ ਬਾਅਦ 55 ਮਹੀਨਿਆਂ ਲਈ ਐਡਜਸਟ ਕਰਨਾ ਜੋ ਕਿ Rs.83,500/- ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੱਕ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ

ਡੀ) ਧਾਰਾ ਬੀ ਅਤੇ ਸੀ ਦੀਆਂ ਉੱਪਰ ਲਿਖੀਆਂ ਕਟੌਤੀਆਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅੰਤਿਮ ਖਾਤੇ ਨੂੰ ਅਨੁਕੂਲ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਬਾਕੀ/ਬਕਾਇਆ ਭੁਗਤਾਨ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਜਲਦੀ ਤੋਂ ਜਲਦੀ 18 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਲ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਵਾਪਸ ਕਰਨਾ (ਭਾਵ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ 24 ਮਹੀਨੇ); ਅਤੇ

ਈ) ਮਾਨਯੋਗ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਇੱਕ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਮੁਆਵਜਾ ਦੇਣ ਲਈ ਖੁਸ਼ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। 20,00,000 ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਕਮੀ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਮਾਨਸਿਕ ਪੀੜ੍ਹਾ ਅਤੇ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀ ਝੱਲਣੀ ਪਈ, ਅਤੇ

ਐੱਫ) ਇਸ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੀ ਲਾਗਤ ਵਿਰੋਧੀ ਤੋਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ

ਜੀ) ਮਾਣਯੋਗ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਮਾਮਲੇ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਮਾਨਯੋਗ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਉਚਿਤ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਸਮਝੀ ਗਈ ਕੋਈ ਹੋਰ ਰਾਹਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਖੁਸ਼ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

5. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਐੱਨ. ਸੀ. ਡੀ. ਆਰ. ਸੀ. ਦੁਆਰਾ 09.11.2015 ਉੱਤੇ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ 11.01.2016 ਉੱਤੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਪੇਸ਼ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਲਿਖਤੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਾਂ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ। ਬਿਆਨ. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ 1996 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 8 ਤਹਿਤ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਸਾਲਸੀ ਲਈ ਭੇਜਣ ਲਈ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਵੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ। ਅਰਜ਼ੀ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਸੀ ਖਰੀਦਦਾਰ ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 43 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਜੋ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ 1996 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 7 (2) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇੱਕ ਜਾਇਜ਼ ਸਾਲਸੀ ਸਮਝੌਤੇ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰੇਗਾ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾ ਜਵਾਬ ਵੀ ਦਿੱਤਾ। 1996 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 8 ਤਹਿਤ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੇ ਇਸ ਬੇਨਤੀ ਨਾਲ ਇਤਰਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਐੱਨ. ਸੀ. ਡੀ. ਆਰ. ਸੀ. ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਈ ਹੋਰ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ

ਨਾਲ-ਨਾਲ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕੀਤੀ। ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਅਤੇ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਸਾਲਸੀ ਲਈ ਭੇਜਣ ਲਈ ਧਾਰਾ 8 ਅਧੀਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹੋਰ ਸਮਾਨ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਾਲੀਆਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ। ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਇੱਕ ਸਿੰਗਲ ਮੈਂਬਰ ਨੇ ਕਥਿਤ ਅਰਜ਼ੀਆਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਿਆ ਅਤੇ 31.08.2016 ਮਿਤੀ ਦਾ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ। ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਮੈਂਬਰ ਨੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਰੱਖਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਾਨੂੰਨੀ ਮੁੱਦੇ ਦੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਮਹੱਤਵ ਅਤੇ ਦੂਰਗਾਮੀ ਨਤੀਜੇ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ 'ਤੇ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਤਿੰਨ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਜਾਵੇ।

6. ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿੰਗਲ ਮੈਂਬਰ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਵਿੱਚ, ਐੱਨ. ਸੀ. ਡੀ. ਆਰ. ਸੀ. ਦੇ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ 2016 ਦੀ ਅੰਤਰਿਮ ਅਰਜ਼ੀ ਨੰਬਰ 247 ਦੇ ਨਾਲ 2015 ਦੀ ਖਪਤਕਾਰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੰਬਰ 701 ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਹੋਰ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਅੰਤਰਿਮ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਐੱਨ. ਸੀ. ਡੀ. ਆਰ. ਸੀ. ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਵਾਲੇ ਤਿੰਨ ਮੈਂਬਰੀ ਬੈਂਚ ਨੇ ਆਪਣੇ ਮਿਤੀ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਰਾਹੀਂ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਸੀ। ਤਿੰਨ ਮੈਂਬਰੀ ਬੈਂਚ ਨੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ 'ਤੇ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਪੈਰਾ ਨੰਬਰ 55 ਅਤੇ 56: - ਵਿੱਚ ਜੀ ਸਿੱਟੇ' ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ।

" 55. ਪਹਿਲਾਂ ਚੱਲ ਰਹੀ ਚਰਚਾ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਅਸੀਂ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਦੇ ਹਾਂ: (i) ਵਿਵਾਦ ਜੋ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਣਾਇਕ ਅਤੇ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜਨਤਕ ਨੀਤੀ ਦੀ ਉਪ-ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ ਸਾਲਸੀਯੋਗ; (ii) ਕਾਨੂੰਨੀ ਬ੍ਰਹਿਮੰਡ ਦੇ ਵਿਸ਼ਾਲ ਖੇਤਰ ਹਨ ਜੋ ਗੈਰ-ਸਾਲਸੀਯੋਗ ਹਨ ਅਤੇ ਨਿੱਜੀ ਵਿਵਾਦ ਦੇ ਹੱਲ ਤੋਂ ਦੂਰੀ 'ਤੇ ਰੱਖੇ ਗਏ ਹਨ; (iii) ਵਿਸ਼ਾ ਸੋਧ ਇੱਕ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੱਖਰੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਤਬਦੀਲੀ ਦੇ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਦੁਆਰਾ ਮੁੜ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਦੁਹਰਾਇਆ ਗਿਆ; (iv) ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 (3) ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਅਧੀਨ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਵਿਵਾਦਾਂ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਸਾਲਸੀਯੋਗ ਬਣਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ (iv) ਖਪਤਕਾਰ ਐਕਟ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਵਿਕਸਤ ਨਿਆਂ ਸ਼ਾਸਤਰ ਦੇ ਸਮੁੱਚੇ ਢਾਂਚੇ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ, ਧਾਰਾ 8 ਦੀ ਸੋਧੀ ਹੋਈ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਗਠਿਤ

ਖਪਤਕਾਰ ਫੋਰਮਾਂ, ਸੀ ਨੂੰ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਲਈ ਭੇਜਣ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ।

56. ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਅਸੀਂ ਬਿਲਡਰ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਦਲੀਲਾਂ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਝਿਜਕ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਅਤੇ ਬਿਲਡਰ ਦਰਮਿਆਨ ਪਹਿਲਾਂ ਦੱਸੇ ਗਏ ਸਮਝੌਤੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਕਲਾਜ਼ ਇੱਕ ਖਪਤਕਾਰ ਮੰਚ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 8 ਵਿੱਚ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸੋਧਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ।

7. ਤਿੰਨ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਸੰਦਰਭ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਇੱਕ ਸਿੰਗਲ ਮੈਂਬਰ ਦੁਆਰਾ 20156 ਦੀ ਖਪਤਕਾਰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੰਬਰ 701 ਅਤੇ ਹੋਰ ਈ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ 28.08.2017 ਮਿਤੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ 1996 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 8 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਾਇਰ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਧਾਰਾ 8 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਐੱਨਸੀਡੀਆਰਸੀ ਦੇ ਮਿਤੀ 13.07.2017 ਅਤੇ 28.08.2017 ਐੱਫ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ 2017 ਦਾ ਐੱਫ. ਏ. ਓ. ਨੰਬਰ 395 ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ 1996 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 37 (1) (ਏ) ਤਹਿਤ ਦਾਇਰ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅਪੀਲਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਵਾਪਸ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਮਿਤੀ 07.11.2017 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ 2017 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. 23512-23513 ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਐੱਨ. ਸੀ. ਡੀ. ਆਰ. ਸੀ. ਦੇ ਮਿਤੀ 13.07.2017 ਦੇ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਮਿਤੀ 28.08.2017 ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਦੋਵੇਂ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ 13.02.2018 'ਤੇ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਬੁਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਇਹ ਸਮੀਖਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਲਈ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ। ਸਮੀਖਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾਵਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨਃ -

" (1) ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੀਖਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿਓ ਅਤੇ ਇਸ ਮਾਨਯੋਗ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ 2017 ਦਾ ਨੰ. 23512-23513 ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਏ 13.02.2018 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰੋ।

(2) ਮਾਨਯੋਗ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਵੱਲੋਂ ਸੀ. ਸੀ. 701/2015 ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਿਤੀ 13.07.2017 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿਓ। ਖਪਤਕਾਰਾਂ ਦੇ ਵਿਵਾਦਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਸਮਾਨ ਗਲਤ ਨਤੀਜਿਆਂ ਵਿੱਚ ਗੈਰ-ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਵਾਲਾ ਮੰਨਣਾ;

(3) ਮਾਨਯੋਗ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਸੀ. ਸੀ. 701/2015 ਵਿੱਚ 8 ਸਾਲਸੀ ਅਤੇ ਸੁਲ੍ਹਾ ਐਕਟ, 1996; ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਿਤੀ 28.08.2017 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿਓ।

(4) ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਹੋਰ ਜਾਂ ਅਗਲੇ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰੋ ਜੋ ਮਾਨਯੋਗ ਅਦਾਲਤ ਨਿਆਂ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਉਚਿਤ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਸਮਝੇ।

8. ਅਸੀਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਫਲੀ ਐੱਸ. ਨਰੀਮਨ ਅਤੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਆਦਿੱਤਿਆ ਸਵਰੂਪ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ ਹੈ। ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 1 ਲਈ ਪੇਸ਼ ਹੋਣਾ।

9. ਸ਼੍ਰੀ ਫਾਲੀ ਐੱਸ. ਨਰੀਮਨ ਨੇ ਸਮੀਖਿਆ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਨਕਲ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਸ਼ੈਲੀ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੀਖਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਵਾਲ ਉਠਾਏ ਗਏ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਹੱਲ ਕਰਨ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੀ ਨਰੀਮਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਲਸੀ ਅਤੇ ਸੁਲ੍ਹਾ (ਸੋਧ) ਐਕਟ, 2015 (2016 ਦਾ ਐਕਟ 3) ਦੁਆਰਾ 1996 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 8 ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੰਸਦ ਨੇ ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਸਨ।

" ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਡਬਲਯੂ. ਈ. ਐੱਫ. ਦੀ ਧਾਰਾ 8 ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਫੈਸਲੇ, ਫ਼ਰਮਾਨ ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਸੰਸਦੀ ਇਰਾਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਕਥਿਤ ਸੋਧ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਨਿਆਂਇਕ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਸਾਲਸੀ ਲਈ ਭੇਜਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਜੇ ਕੋਈ ਜਾਇਜ਼ ਸਾਲਸੀ ਸਮਝੌਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਵਾਦ ਦੇ ਤੱਤ 'ਤੇ ਆਪਣਾ ਪਹਿਲਾ ਬਿਆਨ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਉਹ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੋਧੇ ਹੋਏ ਸੈਕਸ਼ਨ 8 ਦੀ

ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਉਪਰੋਕਤ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਬੇਲੋੜਾ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਖਪਤਕਾਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਐਕਟ, 1986 ਦੀ ਧਾਰਾ 23 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। 1996 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 37 (1) (ਏ) ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੇ ਜਾਣ 'ਤੇ 1996 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 8 ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੋਧ ਸਮੇਤ ਹਰ ਤੱਥ ਤੱਥ ਜੀ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਖਪਤਕਾਰ ਮੰਚ 1996 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 8 ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ "ਨਿਆਂਇਕ ਅਥਾਰਟੀ" ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੇ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਕਮਿਸ਼ਨ ਲਈ ਸਾਲਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਧਾਰਾ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਸਾਲਸੀ ਲਈ ਭੇਜਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੀ। ਐੱਨ. ਸੀ. ਡੀ. ਆਰ. ਸੀ. ਨੇ ਖਪਤਕਾਰ ਵਿਵਾਦਾਂ ਨੂੰ ਗਲਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਗੈਰ-ਸਾਲਸੀ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਨੈਸ਼ਨਲ ਸੀਡਜ਼ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਐੱਮ. ਮਧੂਸੂਦਨ ਰੈੱਡੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ, (2012) 2 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 506 ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ "ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਫੈਸਲੇ, ਫ਼ਰਮਾਨ ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ" ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ 1996 ਦੀ ਨਵੀਂ ਜੋੜੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 11 (6ਏ) ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਡੂਰੋ ਫੇਲਗੁਏਰਾ, ਐਸ. ਏ. ਬਨਾਮ ਗੰਗਾਵਰਮ ਪੋਰਟ ਲਿਮਟਿਡ, (2017) 9 ਐੱਸ. ਸੀ. ਸੀ. 729 ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰੋ।, ਜਿਸ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ 2016 ਦੇ ਐਕਟ 3 ਦੁਆਰਾ ਸੋਧੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 8 ਉੱਤੇ ਬਰਾਬਰ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਐੱਨ. ਸੀ. ਡੀ. ਆਰ. ਸੀ. ਨੇ ਏ. ਅਯਾਸਾਮੀ ਬਨਾਮ ਏ. ਪਰਮਾਸ਼ਿਵਮ ਅਤੇ ਹੋਰ (2016) 10 ਐੱਸ. ਸੀ. ਸੀ. 386 ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਸਾਲ 2016 ਦੇ ਐਕਟ 3 ਦੁਆਰਾ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 8 ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਹੁਣ ਨਿਆਂਇਕ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਫੈਸਲੇ, ਫ਼ਰਮਾਨ ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵਿਵਾਦਾਂ ਨੂੰ ਸਾਲਸੀ ਲਈ ਭੇਜਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ 2016 ਦੀ ਸੋਧ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਧਾਰਾ 8 ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਫੈਸਲੇ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਹੋ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 8 2016 ਸੋਧ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਇਸ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

10. 1996 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 (3) ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਖਪਤਕਾਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਐਕਟ, ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੇ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਖਪਤਕਾਰ ਵਿਵਾਦਾਂ ਨੂੰ

ਸਾਲਸੀ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਖਪਤਕਾਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਐਕਟ, 1986, ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਖਪਤਕਾਰ ਵਿਵਾਦਾਂ ਨੂੰ ਸਾਲਸੀ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਨੈਸ਼ਨਲ ਸੀਡਜ਼ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਿਮਟਿਡ (ਉੱਪਰ) ਅਤੇ ਰੋਜ਼ਡੇਲ ਡਿਵੈਲਪਰਜ਼ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ (ਉੱਪਰ) ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਾਨੂੰਨ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ' ਤੇ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਖਪਤਕਾਰ ਵਿਵਾਦਾਂ ਦੀ ਸਾਲਸੀ ਯਕੀਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖਪਤਕਾਰ ਵਿੱਚ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਪ੍ਰੋਟੈਕਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1986, ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ, 1996 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 8 (1) ਦੇ ਬਦਲ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ (ਧਾਰਾ 8 (1 ਦੇ ਤਹਿਤ) ਦੇ ਵਿਕਲਪ ਉੱਤੇ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਸਾਲਸੀ ਸਮਝੌਤੇ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਾਲਸੀ ਵਿੱਚ ਜਾਵੇ ਜਾਂ ਖਪਤਕਾਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਐਕਟ, 1986 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰੇ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 8 (1) ਦੇ ਬਦਲ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਇਹ ਵਿਕਲਪ ਹੁਣ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਨਿਆਂਇਕ ਅਥਾਰਟੀ (ਐੱਨ. ਸੀ. ਡੀ. ਆਰ. ਸੀ.) ਲਈ ਇਹ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਸਾਲਸੀ ਲਈ ਭੇਜੇ "ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਨਹੀਂ ਲੱਭਦਾ ਕਿ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਜਾਇਜ਼ ਸਾਲਸੀ ਸਮਝੌਤਾ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਹੈ"।

11. ਸ੍ਰੀ ਆਦਿੱਤਿਆ ਸਵਰੂਪ, ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਛੋਟੀਆਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਦਲੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਖਪਤਕਾਰ ਐਕਟ, 1986 ਖਪਤਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਰੇ ਦਾ ਲਾਭ ਲੈਣ ਲਈ ਇੱਕ ਵਾਧੂ ਅਤੇ ਲਾਭਕਾਰੀ ਉਪਾਅ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਅਤੇ ਸੈਟਿੰਗ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਹਰ ਇੱਕ ਖਪਤਕਾਰ, ਨਹੀਂ ਵਿਵਾਦ ਕਿੰਨਾ ਵੀ ਛੋਟਾ ਜਾਂ ਵੱਡਾ ਹੋਵੇ, ਹੁਣ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਹੋਵੇਗਾ ਆਰਬਿਟਰਲ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਉਸਦਾ ਵਿਵਾਦ ਅਤੇ ਲਾਭਦਾਇਕ ਉਪਾਅ ਦਾ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਉਠਾਇਆ ਉਸ ਨੂੰ ਜਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। 1986 ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ. ਵਿਆਖਿਆ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ 1996 ਦੇ ਐਕਟ 'ਤੇ ਰੱਖੇ ਜਾਣ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੋਵੇਗਾ ਸਮੁੱਚਾ ਢਹਿ ਜਾਣਾ ਖਪਤਕਾਰ ਨਿਆਂ ਸ਼ਾਸਤਰ ਦੀ ਇਮਾਰਤ ਪਰ ਟਰੱਸਟਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਿਆਂ ਸ਼ਾਸਤਰ, ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਵਿਵਾਦ, ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਵਾਦ, ਦੂਰਸੰਚਾਰ ਵਿਵਾਦ, ਬੌਧਿਕ ਸੰਪਤੀ ਵਿਵਾਦ ਅਤੇ ਹੋਰ ਗੈਰ-ਆਰਬਿਟਰਲ ਵਿਵਾਦ। ਐੱਨ. ਸੀ. ਡੀ. ਆਰ. ਸੀ. ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 8 (1) ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਦੀ ਲਹਿਰ ਇੰਨੀ ਵੱਡੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਕਿ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਅਤੇ ਨਿਆਂ ਸ਼ਾਸਤਰ ਦੇ ਖੇਤਰਾਂ ਨੂੰ ਡੁਬੋ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕੇ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਰੁਝੇਵੇਂ, ਬਹਿਸ ਅਤੇ ਆਲੋਚਨਾ ਦੇ ਵਿਧਾਨਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤਾਂ

ਦੁਆਰਾ ਮਿਹਨਤ ਨਾਲ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਬੰਧਤ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਨੀਂਹ "। ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 (3) ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦਾ ਭਾਗ । "ਇਸ ਸਮੇਂ ਲਾਗੂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ ਜਿਸ ਦੇ ਅਧਾਰ ਉੱਤੇ ਕੁਝ ਵਿਵਾਦਾਂ ਨੂੰ ਸਾਲਸੀ ਲਈ ਨਹੀਂ ਭੇਜਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ"। ਇਸ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਜੇ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਿਰਧਾਰਤ ਵਿਵਾਦਾਂ ਨੂੰ ਸਾਲਸੀ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਫਿਰ, ਸਾਲਸੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਵਿੱਚ ਗੈਰ-ਰੁਕਾਵਟ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਕਾਨੂੰਨ ਸਾਲਸੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 (3) ਦੁਆਰਾ ਬਚਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 (3) ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਓਵਰਰਾਈਡਿੰਗ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਖਪਤਕਾਰ ਐਕਟ ਵਿਵਾਦਾਂ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਇੱਕ ਵਾਧੂ ਉਪਾਅ ਦੇਣ ਲਈ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਇੱਕ ਲਾਭਕਾਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਇਸ ਨੂੰ 1996 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 8 ਦੁਆਰਾ ਦੂਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਦੇ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਕਿ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਖਪਤਕਾਰ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਵਾਦਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਖਪਤਕਾਰ ਫੋਰਮ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸਾਲ 2016 ਦੇ ਐਕਟ 3 ਦੁਆਰਾ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 8 (1) ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਕਦੇ ਵੀ ਖਪਤਕਾਰ ਫੋਰਮ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕਰਨਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਹ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 8 (1) ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜੋ ਸੰਸਦ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਹ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐੱਨ. ਸੀ. ਡੀ. ਆਰ. ਸੀ. ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਧਾਰਾ 8 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਗਲਤੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ, ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਖਾਰਜ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹਨ।

12. ਪਾਰਟੀਆਂ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਤੋਂ। ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਮੁੱਖ ਮੁੱਦੇ ਹਨ ਜੋ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਉੱਠਦੇ ਹਨ:

(i) ਕੀ ਐੱਨ. ਸੀ. ਡੀ. ਆਰ. ਸੀ. ਨੇ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਬਿਲਡਰ ਸਮਝੌਤੇ ਵਿੱਚ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਕਲਾਜ਼ ਅਨੁਸਾਰ ਸਾਲਸੀ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਲਈ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ 1996 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 8 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਾਇਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ?

((ii) ਕੀ ਸਾਲਸੀ ਅਤੇ ਸੁਲ੍ਹਾ (ਸੋਧ) ਐਕਟ, 2015 ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ 8 ਵਿੱਚ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸੋਧਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ 8 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 8 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਵਿੱਚ "ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਫੈਸਲੇ, ਫ਼ਰਮਾਨ ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ" ਸ਼ਬਦ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਕੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਯੋਜਨਾ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦੀਆਂ ਗਈਆਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ।

((3) ਕੀ ਐੱਨ. ਸੀ. ਡੀ. ਆਰ. ਸੀ. ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉੱਪਰ ਦੱਸੀ ਗਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੋਧ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸੀ ਗਈ ਸੋਧ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੌਜੂਦ ਸੀ?

(iv) ਕੀ (ਸੋਧ) ਐਕਟ, 2015 ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ 8 (1) ਦੇ ਤਹਿਤ "ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਫੈਸਲੇ, ਫ਼ਰਮਾਨ ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ" ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਕੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਪਭੋਗਤਾ ਸੁਰੱਖਿਆ ਐਕਟ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਉਪਾਅ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸਾਲਸੀ ਸਮਝੌਤਾ?

13. ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਸਾਰੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਮਿਲ ਕੇ ਹੱਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਫਾਲੀ ਐੱਸ. ਨਰੀਮਨ ਦਾ ਮੁੱਖ ਜ਼ੋਰ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਹੈ ਕਿ ਸੋਧ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਖਪਤਕਾਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਐਕਟ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ 1996 ਦੇ ਐਕਟ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਮੁੱਚੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਵਿਆਖਿਆ ਦਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਐੱਨ. ਸੀ. ਡੀ. ਆਰ. ਸੀ. ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

14. ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਅਸੀਂ 2015 ਦੇ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸੋਧਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਅਸਲ ਇਰਾਦੇ ਅਤੇ ਨਤੀਜਿਆਂ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੀਏ, 1996 ਦੇ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਸਾਲਸੀ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਖਪਤਕਾਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈ ਜੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਸ ਸੋਧ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੌਜੂਦ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਵੇਖਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

15. ਖਪਤਕਾਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਐਕਟ, 1986 ਨੂੰ ਖਪਤਕਾਰਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਬਿਹਤਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ, ਖਪਤਕਾਰ ਕੌਂਸਲਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮਾਮਲਾ ਹੋਰ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਲਈ ਖਪਤਕਾਰਾਂ ਦੇ ਵਿਵਾਦਾਂ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨ ਲਈ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ| ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਲਖਨਊ ਵਿਕਾਸ ਐਕਟ ਬਨਾਮ ਐੱਮ. ਕੇ. ਗੁਪਤਾ, (1994) 1 ਐੱਸ. ਸੀ. ਸੀ. 243, ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆਃ

" ਐਕਟ ਦੀ ਪ੍ਰਸਤਾਵਨਾ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕਰਨ ਲਈ, ਜੋ ਵਿਧਾਨਕ ਇਰਾਦੇ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਲਾਭਦਾਇਕ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, 'ਨੂੰ ਖਪਤਕਾਰਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ'। 'ਸੁਰੱਖਿਆ' ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਐਕਟ ਦੇ ਨਿਰਮਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਦਿਮਾਗ ਨੂੰ ਕੁੰਜੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਜੋ ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਨੂੰ ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਤੋਂ ਅਲੱਗ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਇਸ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸਤਾਵਨਾ ਨਿਯੰਤਰਣ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ। ਕਰਤੱਵ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਡੈਸਕ ਤੋਂ ਦੂਜੇ ਡੈਸਕ ਤੇ ਚਲੇ ਜਾਣਾ ਪਰ ਆਮ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਬੇਵੱਸ, ਹੈਰਾਨ ਅਤੇ ਹੈਰਾਨ ਛੱਡ ਕੇ ਬਾਹਰੀ ਵਿਚਾਰ ਲਈ। ਇਹ ਬਿਮਾਰੀ ਇੰਨੀ ਵਿਆਪਕ, ਵਿਆਪਕ ਅਤੇ ਡੂੰਘੀ ਹੁੰਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਸਮਾਜ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਲੜ੍ਹਨਾ, ਇਸ ਨੂੰ ਜੀਵਨ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਵਿਸ਼ਵਾਸ਼ਯੋਗ ਪਰ ਕਠੋਰ ਹਕੀਕਤਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਇੱਕ ਚਾਂਦੀ ਦੀ ਪਰਤ ਜਾਪਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਸਮੇਂ ਦੇ ਨਾਲ ਸਫਲ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਸੜ੍ਹਨ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰੋ।

" 16. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਇਹ ਇਸ ਸਮੇਂ ਲਾਗੂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਸ ਦਾ ਅਪਮਾਨ ਕਰੇਗਾ। ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਸੈਕਸ਼ਨ 3 ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਸਕੱਤਰ, ਥਿਰੁਮੁਰੂਗਨ ਵਿੱਚ ਐੱਲ. ਆਰ. ਰਾਹੀਂ ਇੱਕ ਸਹਿਕਾਰੀ ਖੇਤੀਬਾੜ੍ਹੀ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਸੁਸਾਇਟੀ ਬਨਾਮ ਐੱਮ. ਲਲਿਤਾ (ਮ੍ਰਿਤਕ)। ਅਤੇ ਹੋਰ, (2004) 1 ਐੱਸ. ਸੀ. ਸੀ. 395, ਪੈਰਾ 11 ਅਤੇ 12 ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨਃ

" 11. ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਅਤੇ 1986 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਖਪਤਕਾਰਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਬਿਹਤਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਬਿਹਤਰ ਹੱਲ ਲਈ ਇੱਕ ਵਿਧੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ ਖਪਤਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸਸਤਾ, ਅਸਾਨ, ਤੇਜ਼ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਹੱਲ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਵੇ। ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ, ਰਾਜ ਅਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਰਧ-ਨਿਆਂਇਕ ਮੰਚ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਆਪਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨਿਹਿਤ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਰਧ-ਨਿਆਂਇਕ ਮੰਚ, ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੀ ਰਾਹਤ ਦੇਣ ਅਤੇ ਜਿੱਥੇ ਵੀ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇ, ਖਪਤਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜਾ ਦੇਣ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ੁਰਮਾਨੇ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਰੱਖਦੇ ਹਨ।

12. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਐਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਇਸ ਸਮੇਂ ਲਾਗੂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਣਗੇ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਅਪਮਾਨ ਕਰਨਗੇ। ਐਕਟ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਅਤੇ ਖਪਤਕਾਰਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਬਿਹਤਰ ਰੱਖਿਆ ਲਈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਵਿਆਪਕ, ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਅਤੇ ਈ ਉਦੇਸ਼ਪੂਰਨ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਵਾਧੂ/ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਅਰਥ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕੇ, ਖ਼ਾਸਕਰ ਜਦੋਂ ਧਾਰਾ 3 ਹੋਰ ਐਕਟਾਂ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੋਰ ਉਪਾਵਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਪਾਅ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕੋਈ ਸਪੱਸ਼ਟ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ।

17. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਫੇਅਰ ਏਅਰ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ ਲਿਮਟਿਡ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਐਨ. ਕੇ. ਮੋਦੀ, (1996) 6 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 385 ਵਿੱਚ ਖਪਤਕਾਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਐਕਟ, 1986 ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1940 ਦੀ ਧਾਰਾ 34 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ ਸੀ।. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਖਪਤਕਾਰ ਮੰਚ ਇੱਕ ਨਿਆਂਇਕ ਅਥਾਰਟੀ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਜੀ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਘਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕੇਂਦਰੀ ਏਅਰ-ਕੰਡੀਸ਼ਨਡ ਪਲਾਂਟ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨਾਲ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੇ ਖਪਤਕਾਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਐਕਟ, 1986 ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਾਜ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ 'ਤੇ ਰਾਜ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਰੋਕ ਲਗਾ

ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨੇ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਸਾਲਸੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਐੱਨ. ਸੀ. ਡੀ. ਆਰ. ਸੀ. ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਖਪਤਕਾਰ ਮੰਚਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਨਿਆਂਇਕ ਅਥਾਰਿਟੀ, ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1940 ਦੀ ਧਾਰਾ 34 ਮੈਸਰਜ਼/ਐਸ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਐੱਨ. ਸੀ. ਡੀ. ਆਰ. ਸੀ. ਦੇ ਇਸ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਰਾਜ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪਲਟ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਰਾਜ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਤਾਂ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਮੈਰਿਟ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਸੰਸਦ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1940 ਤੋਂ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਣੂ ਸੀ ਜਦੋਂ ਉਪਭੋਗਤਾ ਵਾਧੂ ਉਪਾਅ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਸੁਰੱਖਿਆ ਐਕਟ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪੈਰੇ 15 ਅਤੇ 16 ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨਃ

15. ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਵਿਆਪਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 3 ਵਿੱਚ ਇਹ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਲਾਗੂ ਹੋਰ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਅਪਮਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀ ਸੂਰੀ ਨੇ ਸਹੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ "ਇਸ ਸਮੇਂ ਲਾਗੂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਬੇਇੱਜ਼ਤੀ ਵਿੱਚ" ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਅਰਥ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਜੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ 'ਤੇ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਲਗਾਈ ਜਾਂਦੀ ਅਤੇ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਸਾਲਸੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਭੇਜਿਆ ਜਾਂਦਾ, ਤਾਂ ਐਕਟ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਬੇਇੱਜ਼ਤੀ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ, ਵਿਵਾਦ ਡੀ ਵਾਜਬ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਪਰ ਐਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਅਤੇ ਨਿਰੀਖਣ ਬਾਰੇ ਅਸੀਂ ਸੋਚਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਵਿਵਾਦ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸੰਸਦ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਅਤੇ ਕੰਟਰੈਕਟ ਐਕਟ, 1872 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਤੇ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 9 ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਪਲਬਧ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਉਪਾਅ, ਭਾਵ, ਸਿਵਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਸਮਰੱਥ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਸਿਵਲ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਲਾਭ ਉਠਾਉਣ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹੈ। ਫਿਰ ਵੀ, ਐਕਟ ਵਾਧੂ ਉਪਾਅ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ।

16. ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਸਹਿਮਤੀ ਵਾਲੀ ਸਾਲਸੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇੱਕ ਉਪਾਅ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਹੈ ਜੋ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਜਾਂ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਕੋਡ ਦੇ

ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਧੀਨ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਸਿਵਲ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਤਹਿਤ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 34 ਇੱਕ ਆਟੋਮੈਟਿਕ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਆਂਇਕ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਆਟੋਮੈਟਿਕ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਸਾਡਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਫੋਰਮ, ਰਾਜ ਕਮਿਸ਼ਨ ਅਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨਿਆਂਇਕ ਜੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹਨ, ਪਰ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 34 ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ, ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਦੁਆਰਾ, ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਣਾਏ ਗਏ ਇਹ ਫੋਰਮ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਸੁਤੰਤਰ ਹਨ। ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਸਾਲਸੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਉਤਾਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਲਈ| ਇਸ ਦਾ ਕਾਰਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਐਕਟ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਖਪਤਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਬੋਝ ਤੋਂ ਰਾਹਤ ਦੇਣਾ ਹੈ। ਸਾਲਸੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਂ ਸਿਵਲ ਕਾਰਵਾਈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਫੋਰਮ ਆਪਣੇ ਆਪ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਕੇਸ ਦੇ ਵਿਲੱਖਣ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਤਾਂ 'ਤੇ ਇਸ ਸਿੱਟੇ' ਤੇ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚਦੇ ਕਿ ਵਿਵਾਦਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਉਹ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

18. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਖਪਤਕਾਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਐਕਟ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1996 ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ ਸੀ। ਸਕਾਈਪੈਕ ਕੋਰੀਅਰਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ ਵਿੱਚ। ਟਾਟਾ ਕੈਮੀਕਲਜ਼, (2000) 5 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 294, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰਃ

" ਭਾਵੇਂ ਕਿਸੇ ਸਮਝੌਤੇ ਵਿੱਚ ਸਾਲਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ ਮੌਜੂਦ ਹੈ ਅਤੇ ਖਪਤਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਸੇਵਾ ਦੀ ਇੱਕ ਖਾਸ ਘਾਟ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਫਿਰ ਸਾਲਸੀ ਧਾਰਾ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇ ਮਨੋਰੰਜਨ ਲਈ ਕੋਈ ਰੁਕਾਵਟ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਖਪਤਕਾਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਗਠਿਤ ਨਿਵਾਰਣ ਏਜੰਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਉਪਾਅ ਵਰਤਮਾਨ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੈ।

19. ਇੱਕ ਹੋਰ ਫੈਸਲਾ ਜੋ ਮੌਜੂਦਾ ਮੁੱਦੇ ਲਈ ਢੁਕਵਾਂ ਹੈ, ਉਹ ਹੈ ਨੈਸ਼ਨਲ ਸੀਡਜ਼ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਐੱਮ. ਮਧੂਸੂਦਨ ਰੈੱਡੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ, (2012) 2 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 506। ਉਪਰੋਕਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਖਪਤਕਾਰ ਨਿਵਾਰਣ ਫੋਰਮ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ ਕਿ

ਉਹ ਫਸਲਾਂ ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ/ਘੱਟ ਪੈਦਾਵਾਰ ਕਾਰਨ ਨੁਕਸਾਨ ਝੱਲਣਾ ਪਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਵੇਚੇ/ਸਪਲਾਈ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬੀਜ ਨੁਕਸਦਾਰ ਸਨ। ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਮੁੱਖ ਦਲੀਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਫੋਰਮ ਕੋਲ ਸ਼ਿਕਾਇਤ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸੀਡਜ਼ ਐਕਟ, 1966 ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਸਮਝੌਤੇ ਵਿੱਚ ਸਾਲਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਉਪਾਅ ਇੱਕ ਉਚਿਤ ਸਾਲਸੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਫੋਰਮ ਕੋਲ ਸ਼ਿਕਾਇਤ' ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਪੈਰਾ 64 ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜੋ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾਲ ਹੈਃ

" 64. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਅਨੁਸਾਰ, ਜੇ ਉਤਪਾਦਕਾਂ ਨੇ ਸਾਲਸੀ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਤਾਂ ਸਾਲਸੀ ਅਤੇ ਸੁਲ੍ਹਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 8 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਾਲਸੀ ਧਾਰਾ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਇੱਕ ਢੁਕਵੇਂ ਸਾਲਸੀ ਕੋਲ ਭੇਜਿਆ ਜਾਣਾ ਸੀ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਖਪਤਕਾਰ ਫੋਰਮ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਮੁੱਖ ਇਤਰਾਜ਼ ਦੇ ਵਿਸਤਾਰ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਵੇਚੇ ਗਏ/ਸਪਲਾਈ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨੁਕਸਦਾਰ ਬੀਜਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਾਰਨ ਨੁਕਸਾਨ ਝੱਲਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਅਤੇ ਉਤਪਾਦਕਾਂ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਉਪਾਅ ਸਬੰਧਤ ਬੀਜ ਨਿਰੀਖਕਾਂ ਕੋਲ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਨਾ ਸੀ। ਸੀਡਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 19 ਅਤੇ/ਜਾਂ 21 ਤਹਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨਾ।

20. ਇਸ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਪੈਰਾ 66 ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀਃ

" 66. ਸਾਲਸੀ ਦਾ ਉਪਾਅ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਉਤਪਾਦਕ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਉਪਾਅ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਇਹ ਇੱਕ ਵਿਕਲਪਿਕ ਉਪਾਅ ਹੈ। ਉਹ ਜਾਂ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਸਾਲਸ ਕੋਲ ਹਵਾਲਾ ਮੰਗ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਖਪਤਕਾਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਵਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਉਤਪਾਦਕ ਸਾਲਸੀ ਦੇ ਉਪਾਅ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਖਪਤਕਾਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜੇ ਉਹ ਪਹਿਲੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ

ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਦਾ ਹੈ ਸਮਰੱਥ ਖਪਤਕਾਰ ਫੋਰਮ, ਫਿਰ ਉਸ ਨੂੰ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਂਡ ਕੰਸੀਲੀਏਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1996 ਦੀ ਧਾਰਾ 8 ਲਾਗੂ ਕਰਕੇ ਰਾਹਤ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਖਪਤਕਾਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੀ ਸਰਲ ਭਾਸ਼ਾ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਉਪਲਬਧ ਉਪਾਅ ਇਸ ਸਮੇਂ ਲਾਗੂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਅਪਮਾਨ ਨਹੀਂ ਹੈ।

21. ਇੱਕ ਹੋਰ ਫੈਸਲਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਇਆ ਹੈ, ਉਹ ਹੈ ਰੋਜ਼ਡੇਲ ਡਿਵੈਲਪਰਜ਼ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਅਘੋਰ ਭੱਟਾਚਾਰੀਆ ਅਤੇ ਹੋਰ, (2018) 11 ਐੱਸ. ਸੀ. ਸੀ. 337 ('ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ 06.09.2013) . ਉਪਰੋਕਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੁਆਰਾ ਐੱਨ. ਸੀ. ਡੀ. ਆਰ. ਸੀ. ਅੱਗੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਐੱਫ ਸਾਲਸੀ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਸਾਲਸੀ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਵੇ। ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਪੈਰੇ 1 ਅਤੇ 2 ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਵਾਲੇ ਹਨਃ

“ 1. ਨਿਵਾਰਣ ਕਮਿਸ਼ਨ (ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ "ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨ") ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਸਾਲਸ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਦਾ ਇੱਕ ਵਿਅਰਥ ਟੁਕੜਾ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਹੱਦ ਐਚ' ਤੇ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮਿਸਾਲੀ ਲਾਗਤਾਂ ਦੇ ਨਾਲ।

2. ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਨੇ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਕਮੀ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਅਤੇ ਰੁਪਏ 17,41,09,000 ਦੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਿਸ ਦੀ ਕੀਮਤ 1,00,000 ਹੈ। ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਨੋਟਿਸ ਕੀਤੇ ਜਾਣ 'ਤੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਲਈ ਇੱਕ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਨੇ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਂਡ ਕੰਸੀਲੀਏਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1996 ਦੀ ਧਾਰਾ 8 (ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਵੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ। ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਦੋ ਮੈਂਬਰੀ ਬੈਂਚ ਨੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਵੱਡਾ ਬੈਂਚ। ਸਬੰਧਤ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਲਿਮਟਿਡ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਸਮੇਤ ਕਈ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਫੇਅਰ ਏਅਰ ਇੰਜੀਨੀਅਰਜ਼ (ਪੀ) ਬਨਾਮ ਐੱਨ. ਕੇ. ਮੋਦੀ, ਸਕਾਈਪੈਕ ਕੋਰੀਅਰਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਟਾਟਾ ਕੈਮੀਕਲਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ ਅਤੇ ਨੈਸ਼ਨਲ ਸੀਡਜ਼ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਿਮਟਿਡ ਫੇਅਰ ਏਅਰ

ਇੰਜੀਨੀਅਰਜ਼ (ਪੀ) ਬਨਾਮ ਐੱਮ. ਮਧੂਸੂਦਨ ਰੈੱਡੀ, ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦਾ ਵੱਡਾ ਬੈਂਚ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਖਪਤਕਾਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਐਕਟ, 1986 (ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ "1986 ਐਕਟ") ਦੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਉਠਾਏ ਗਏ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਆਰਬਿਟਰਲ ਕੋਲ ਭੇਜਣ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸਾਲਸੀ ਧਾਰਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸਮਝੌਤਾ ਹੋਇਆ।

22. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਅੱਗੇ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ ਵਾਰ 1996 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 8 ਤਹਿਤ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਖਪਤਕਾਰ ਫੋਰਮ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਾਲਸ ਨੂੰ ਹਵਾਲਾ ਦੇਵੇ। ਉਪਰੋਕਤ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਨੂੰ ਪੈਰਾ 3 ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾਲ ਹੈਃ

" 3. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਸੰਜੇ ਘੋਸ਼ ਨੇ ਐੱਸ. ਬੀ. ਪੀ. ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ ਵਿੱਚ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ। ਪਟੇਲ ਐਂਗ। ਲਿਮਟਿਡ ਅਤੇ ਐਗਰੀ ਗੋਲਡ ਐਗਜ਼ਿਮਸ ਲਿਮਟਿਡ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਵੀ। ਸ਼੍ਰੀ ਲਕਸ਼ਮੀ ਨਿਟਸ ਐਂਡ ਵੇਵੈਂਸ ਐਂਡ ਮੈਗਮਾ ਲੀਜ਼ਿੰਗ ਐਂਡ ਫਾਇਨਾਂਸ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਪੋਟਲੂਰੀ ਮਾਧਵਿਲਤਾ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ 1996 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 8 ਤਹਿਤ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਖਪਤਕਾਰ ਫੋਰਮ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਾਲਸ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਵੇ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਧਾਰਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ।

23. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉਪਰੋਕਤ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਪੈਰਾ 4 ਵਿੱਚ ਕਿਹਾਃ

" 4. ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਯੋਗਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਸਵਾਲ ਕਿ ਕੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦਰਮਿਆਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਮਝੌਤੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਇੱਕ ਸਾਲਸੀ ਧਾਰਾ ਦੀ ਹੋਂਦ ਖਪਤਕਾਰ ਫੋਰਮ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਿਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਰਜ਼ੀ ਉੱਤੇ, ਖਪਤਕਾਰ ਫੋਰਮ ਇੱਕ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਨੈਸ਼ਨਲ ਸੀਡਜ਼ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਐੱਮ. ਮਧੂਸੂਦਨ ਰੈੱਡੀ ਅਤੇ ਵਿੱਚ ਸਾਲਸ ਦੇ ਹਵਾਲੇ 'ਤੇ ਵਿਆਪਕ ਤੌਰ' ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆਃ (ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ ਪੀ. 534-35 , ਪੈਰਾ 64-66.) "

24. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਵਕੀਲ ਦੀ ਉਪਰੋਕਤ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਯੋਗਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਨੈਸ਼ਨਲ ਸੀਡਜ਼ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਿਮਟਿਡ (ਉੱਪਰ) ਅਤੇ ਫੇਅਰ ਏਅਰ

ਇੰਜੀਨੀਅਰਜ਼ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ (ਉੱਪਰ) ਅਤੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ। ਅਤੇ ਪੈਰਾ 6 ਅਤੇ 7 ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰਃ

6. ਸ਼੍ਰੀ ਘੋਸ਼ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। 1986 ਦੇ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ। ਇਸ ਲਈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਕਿ 1996 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 8 ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ, ਇਸ ਸਿੱਟੇ ਵੱਲ ਨਹੀਂ ਲੈ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਖਪਤਕਾਰ ਫੋਰਮ ਆਰਬਿਟ੍ਰਲ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੈ।

7. ਘਟੀ ਹੋਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਇਹ ਮੰਨ ਕੇ ਕੋਈ ਗਲਤੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਉਪਲਬਧ ਸਾਲਸੀ ਦਾ ਉਪਾਅ ਇਸ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਰੋਕਦਾ। ਖਪਤਕਾਰ ਫੋਰਮਾਂ ਅਤੇ ਖਪਤਕਾਰ ਫੋਰਮਾਂ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਆਰਬਿਟ੍ਰਲ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਭੇਜਣ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਟਿੱਪਣੀ ਦੇ ਨਾਲ, ਅਪੀਲ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

25. ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੀ ਲੜੀ ਵਿੱਚ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਖਪਤਕਾਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਐਕਟ, 1986 ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1996 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਖਪਤਕਾਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਸ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਉਪਾਅ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ, ਇੱਕ ਸਾਲਸੀ ਸਮਝੌਤਾ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਖਪਤਕਾਰ ਫੋਰਮ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣੀ ਪਵੇਗੀ ਅਤੇ ਉਪਭੋਗਤਾ ਫੋਰਮ ਦੁਆਰਾ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਗਲਤੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਖਪਤਕਾਰ ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਨਾ ਦੇਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੈ ਐਕਟ, 1996 ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਸਾਲਸੀ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਅਧਾਰ ਉੱਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਐਕਟ। ਖਪਤਕਾਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਪਾਅ ਇੱਕ ਖਪਤਕਾਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਸਤੂ ਜਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਨੁਕਸ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਲਗਾਏ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦੋਸ਼ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 (ਸੀ) ਵਿੱਚ ਵੀ ਸਮਝਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਖਪਤਕਾਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਪਾਅ ਖਪਤਕਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇੱਕ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਨੁਕਸ ਜਾਂ ਕਮੀਆਂ ਲਈ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਖਪਤਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸਸਤਾ ਅਤੇ ਇੱਕ ਤੇਜ਼ ਉਪਾਅ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਐਕਟ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ|

26. ਸਿਰਫ਼ ਖਪਤਕਾਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਐਕਟ, 1986 ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਹੀ ਨਹੀਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਹਨ ਜੋ ਸਾਲਸੀ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਸੀ, ਇੱਥੇ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਖੇਤਰ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਸਾਲਸੀ ਸਮਝੌਤਾ ਨਾ ਤਾਂ ਰੋਕ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਰੋਕ ਸਕਦਾ ਹੈ ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ, ਕਿਸੇ ਧਿਰ ਦੀ ਕੋਈ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ, ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਗਲਤੀ ਜਾਂ ਕਮਿਸ਼ਨ ਜੋ ਕਿ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ, ਦੀ ਜਾਂਚ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਧਿਰਾਂ ਦਰਮਿਆਨ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਕੋਈ ਰਕਮ ਕਥਿਤ ਕੇਸ ਲਈ ਢੁਕਵੀਂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਉਦਾਹਰਣ ਦੇ ਲਈ, ਦੋ ਧਿਰਾਂ ਦਰਮਿਆਨ ਇੱਕ ਵਪਾਰਕ ਸਮਝੌਤਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਾਰੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸਮਝੌਤੇ ਵਿੱਚ ਸਾਲਸੀ ਧਾਰਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਾਲਸੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਉਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਧਿਰ ਦੁਆਰਾ ਚੈੱਕ ਦਾ ਨਿਰਾਦਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਸਾਲਸੀ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਪੀੜ੍ਹਤ ਧਿਰ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਦਾਲਤ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਈ ਅਜਿਹੇ ਮੁੱਦੇ ਹਨ ਜੋ ਮਨਮਾਨੇ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਸਾਲਸੀ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਅਧਾਰ ਉੱਤੇ ਕਿਸੇ ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਪਸ਼ਟ ਜਾਂ ਅਪ੍ਰਤੱਖ ਦੋਵੇਂ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਉਪਰੋਕਤ ਪਹਿਲੂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਵਾਦਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਜੋ ਗੈਰ-ਸਾਲਸੀ ਹਨ, **ਬੂਜ਼ ਐਲਨ ਅਤੇ ਹੈਮਿਲਟਨ ਬਨਾਮ ਐੱਸ. ਬੀ. ਆਈ. ਹੋਮ ਫਾਇਨਾਂਸ ਲਿਮਟਿਡ ਅਤੇ ਹੋਰ, (2011) 5 ਐੱਸ. ਸੀ. ਸੀ. 532** ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। । ਪੈਰੇ 35 ਤੋਂ 38 ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਦੱਸੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨਃ

“35 . ਆਰਬਿਟ੍ਰਲ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨਿੱਜੀ ਮੰਚ ਹਨ ਜੋ ਵਿਵਾਦ ਦੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਵੈ-ਇੱਛਾ ਨਾਲ ਚੁਣੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਤਹਿਤ ਗਠਿਤ ਜਨਤਕ ਮੰਚਾਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਅਤੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲਾਂ ਦੀ ਥਾਂ ਆਪਣੇ ਵਿਵਾਦਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਲਈ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਹਰੇਕ ਸਿਵਲ ਜਾਂ ਵਪਾਰਕ ਵਿਵਾਦ, ਜਾਂ ਤਾਂ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਾਲਾ ਜਾਂ ਗੈਰ-ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਾਲਾ, ਜਿਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਸਿਧਾਂਤਕ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਅਤੇ ਹੱਲ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੈ। ਸਾਲਸੀ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਆਰਬਿਟ੍ਰਲ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲਾਂ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੁਆਰਾ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਫੈਸਲਾ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੀਆਂ ਕੁੱਝ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਜਨਤਕ ਨੀਤੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਜੋਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਨਤਕ ਮੰਚਾਂ ਲਈ ਰਾਖਵੀਂਆਂ ਰੱਖੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਹੋਰ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਾਖਵੇਂ ਨਹੀਂ

ਹਨ ਜਨਤਕ ਮੰਚਾਂ (ਅਦਾਲਤਾਂ ਅਤੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲਾਂ) ਦੁਆਰਾ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣਾ, ਜ਼ਰੂਰੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾਲ ਨਿੱਜੀ ਮੰਚਾਂ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਜਿੱਥੇ ਕਾਰਨ/ਵਿਵਾਦ ਨਿਰਪੱਖ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਲੰਬਿਤ ਹੈ, ਉਹ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 8 ਦੇ ਤਹਿਤ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਸਾਲਸੀ ਲਈ ਭੇਜਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਪਾਰਟੀਆਂ ਅਜਿਹੇ ਵਿਵਾਦਾਂ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਮੰਚ ਵਜੋਂ ਸਾਲਸੀ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਗਈਆਂ ਹੋਣ।

36. ਗੈਰ-ਸਾਲਸੀ ਵਿਵਾਦਾਂ ਦੀਆਂ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਹਨਃ (i) ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵਿਵਾਦ ਜੋ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੇ ਹਨ; (ii) ਤਲਾਕ, ਨਿਆਂਇਕ ਅਲਹਿਦਗੀ, ਵਿਆਹੁਤਾ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਬਹਾਲੀ, ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵਿਆਹੁਤਾ ਵਿਵਾਦ; (iii) ਸਰਪ੍ਰਸਤੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ; (iv) ਦੀਵਾਲੀਆਪਨ ਅਤੇ ਬੰਦ ਕਰਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ; (v) ਨੇਮ ਦੇ ਮਾਮਲੇ (ਜਾਂਚ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ, ਦੇ ਪੱਤਰ) ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਅਤੇ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ) ਅਤੇ (vi) ਬੇਦਖਲੀ ਜਾਂ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੂੰ ਬੇਦਖਲੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਨਿਰਧਾਰਤ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਬੇਦਖਲੀ ਦੇਣ ਜਾਂ ਵਿਵਾਦਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ|

37. ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਮਾਮਲੇ ਰੀਮ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ। ਰੀਮ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਜੋ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ ਉੱਤੇ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਉਲਟ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਹਿੱਤ ਹੈ ਜੋ ਸਿਰਫ਼ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹੈ। ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਉਹਨਾਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਹਿੱਤਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਵਿੱਚ ਪਾਰਟੀਆਂ ਖੁਦ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਰੇਮ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਅਤੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ, ਨਾ ਸਿਰਫ ਆਪਸ ਵਿੱਚ, ਬਲਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਉਸ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਹਿੱਤ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਵੀ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਫੈਸਲਾ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇੱਕ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇੱਕ ਚੀਜ਼, ਅਧਿਕਾਰ ਜਾਂ ਰੁਤਬੇ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਹੈ ਅਤੇ ਰੀਮ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਫੈਸਲਾ ਇੱਕ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ

ਸਥਿਤੀ ਜਾਂ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਇਦਾਦ ਉੱਤੇ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ। (ਵੀਡੀਓ ਬਲੈਕ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਸ਼ਬਦਕੋਸ਼.)

38. ਆਮ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਅਤੇ ਰਵਾਇਤੀ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਾਰੇ ਵਿਵਾਦਾਂ ਨੂੰ ਸਾਲਸੀ ਲਈ ਯੋਗ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਾਰੇ ਵਿਵਾਦਾਂ ਦਾ ਨਿੱਜੀ ਸਾਲਸੀ ਲਈ ਅਣਉਚਿਤ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਅਦਾਲਤਾਂ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲਾਂ ਦੁਆਰਾ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਸਖ਼ਤ ਜਾਂ ਲਚਕਦਾਰ ਨਿਯਮ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਰੀਮ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵਿਵਾਦਾਂ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸਾਲਸੀ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

27. ਉਪਭੋਗਤਾ ਸੁਰੱਖਿਆ ਕਾਨੂੰਨ ਜੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਰਜ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦਰਮਿਆਨ ਕੋਈ ਸਾਲਸੀ ਸਮਝੌਤਾ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ ਅੱਗੇ ਵਧਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੁਲਝਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

28. ਹੁਣ, ਜਿਸ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ ਉਹ ਹੈ ਪ੍ਰਭਾਵ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਉੱਪਰ ਦੱਸੀ ਸਥਿਤੀ ਅਤੇ ਸੁਲ੍ਹਾ (ਸੋਧ) ਐਕਟ, 2015 ਧਾਰਾ 8 ਵਿੱਚ ਸੋਧ। ਐਕਟ, 1996 ਦੀ ਧਾਰਾ 8 (1) ਅਤੇ 8 (2) (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਐਕਟ, 1996 ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੌਜੂਦ ਸੀ) ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨਃ

" 8. ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਸਾਲਸੀ ਲਈ ਭੇਜਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਹੈ ਸਾਲਸੀ ਸਮਝੌਤਾ। - (1) ਇੱਕ ਨਿਆਂਇਕ ਅਥਾਰਟੀ ਜਿਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇੱਕ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕ ਸਾਲਸੀ ਸਮਝੌਤੇ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ, ਜੇ ਕੋਈ ਧਿਰ ਵਿਵਾਦ ਦੇ ਤੱਤ ਉੱਤੇ ਆਪਣਾ ਪਹਿਲਾ ਬਿਆਨ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ, ਤਾਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਸਾਲਸੀ ਲਈ ਭੇਜਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

(2) ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਅਰਜ਼ੀ ਉੱਤੇ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਮੂਲ ਸਾਲਸੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਜਾਂ ਇਸ ਦੀ ਇੱਕ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਾਪੀ।

29. ਐਕਟ, 2015 ਦੁਆਰਾ ਸੋਧ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਧਾਰਾ 8 (1) ਅਤੇ 8 (2) ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨਃ

" ਸੈਕਸ਼ਨ 8 (1) ਨਿਆਂਇਕ ਅਥਾਰਟੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜੋ ਸਾਲਸੀ ਸਮਝੌਤੇ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ, ਜੇ ਸਾਲਸੀ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਕੋਈ ਧਿਰ ਜਾਂ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ, ਵਿਵਾਦ ਦੇ ਤੱਤ ਬਾਰੇ ਆਪਣਾ ਪਹਿਲਾ ਬਿਆਨ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਫੈਸਲੇ, ਫ਼ਰਮਾਨ ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਸਾਲਸੀ ਲਈ ਭੇਜਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇਹ ਨਹੀਂ ਲੱਭਦਾ ਕਿ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਜਾਇਜ਼ ਸਾਲਸੀ ਸਮਝੌਤਾ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(2) ਹੇਠ ਲਿਖੀ ਸ਼ਰਤ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਅਰਥਾਤਃ - " ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਮੂਲ ਸਾਲਸੀ ਸਮਝੌਤਾ ਜਾਂ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਾਪੀ ਹੋਵੇ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਾਲਸੀ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਧਿਰ ਕੋਲ ਇਸ ਦੀ ਉਪਲੱਬਧਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਧਿਰ ਸਾਲਸੀ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਇੱਕ ਕਾਪੀ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਨਾਲ ਅਜਿਹੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕਰੇਗੀ। ਦੂਜੀ ਧਿਰ ਨੂੰ ਮੂਲ ਸਾਲਸੀ ਸਮਝੌਤੇ ਜਾਂ ਉਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਸ ਦੀ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਾਪੀ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਬੁਲਾਉਣਾ। . "

30. ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧੀਏ, 1996 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਦੋ ਹੋਰ ਧਾਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਨੋਟ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ। 1996 ਦੇ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਦੋ ਭਾਗ ਹਨ-ਭਾਗ । ਅਤੇ ਭਾਗ ।।। ਭਾਗ । ਵਿੱਚ ਸਿਰਲੇਖ "ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ" ਅਤੇ ਭਾਗ ।। ਵਿੱਚ ਸਿਰਲੇਖ "ਕੁਝ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਪੁਰਸਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ" ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ| ਭਾਗ । ਦਾ ਅਧਿਆਇ । "ਆਮ ਪ੍ਰਬੰਧ" ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਭਾਗ 2 ਪਰਿਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 2 (1) "ਇਸ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਪ੍ਰਸੰਗ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਲੋੜ ਨਾ ਹੋਵੇ" ਸ਼ਬਦਾਂ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 2 (1) ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਸੈਕਸ਼ਨ 2 (3) ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈਃ -

" ਸੈਕਸ਼ਨ 2 (3) ਇਹ ਹਿੱਸਾ ਇਸ ਸਮੇਂ ਲਾਗੂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ ਜਿਸ ਦੇ ਕਾਰਨ ਕੁਝ ਵਿਵਾਦਾਂ ਨੂੰ ਸਾਲਸੀ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। "

31. ਸੈਕਸ਼ਨ 2 ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਵਿੱਚ ਦੋ ਪਹਿਲੂਆਂ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਸੈਕਸ਼ਨ 2 ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਿਰਲੇਖ "ਪਰਿਭਾਸ਼ਾਵਾਂ" ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਅਧਿਆਇ । "ਆਮ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ" ਦੇ ਆਮ ਸਿਰਲੇਖ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 2 (3) ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਨਹੀਂ ਹੈ

ਪਰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਆਮ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੈ ਜੋ ਸੀ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ "ਇਹ ਹਿੱਸਾ ਇਸ ਸਮੇਂ ਲਾਗੂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ ਜਿਸ ਦੇ ਕਾਰਨ ਕੁਝ ਵਿਵਾਦ ਸਾਲਸੀ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ"। ਸੈਕਸ਼ਨ 2 (3) ਇਸ ਸਮੇਂ ਲਾਗੂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਮੁੱਖਤਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਕਾਰਨ ਕੁਝ ਵਿਵਾਦਾਂ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ|

32. ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕਈ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਨੋਟ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਹਾਂ, ਜੋ ਸਾਲਸੀ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਬੂਜ਼ ਐਲਨ ਅਤੇ ਹੈਮਿਲਟਨ ਇੰਕ. (ਉੱਪਰ) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਏ. ਅਯਾਸਾਮੀ (ਉੱਪਰ) ਵਿੱਚ ਦੁਹਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਡਾ. ਏ. ਕੇ. ਸੀਕਰੀ, ਜੱਜ ਨੇ ਉਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਕੁੱਝ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਹਨ - ਪੈਰਾ ਨੰਬਰ.14 ਵਿੱਚ ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈਃ -

" 14. ਤੁਰੰਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਸਾਲਸੀ ਸਮਝੌਤੇ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਭਾਈਵਾਲੀ ਡੀਡ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਾਲਸੀ ਧਾਰਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਵਿਵਾਦ ਅਸਮਰੱਥ ਹੈ ਸਾਲਸੀ ਰਾਹੀਂ ਸਮਝੌਤਾ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਐਕਟ ਵਿਵਾਦਾਂ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਕੋਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਸਾਲਸੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਵਿਵਾਦ ਸਮਰੱਥ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਸਾਲਸੀ ਦੇ ਮਾਧਿਅਮ ਰਾਹੀਂ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣਾ। ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਵਿਵਾਦ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜਨਤਕ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪਰਾਧ, ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਮਝੌਤਿਆਂ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਜੀ ਵਿਵਾਦ ਅਤੇ ਸਥਿਤੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵਿਵਾਦ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਤਲਾਕ, ਨੂੰ ਸਾਲਸੀ ਲਈ ਨਹੀਂ ਭੇਜਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਵਿਵਾਦਾਂ ਦੀਆਂ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਨੂੰ ਆਮ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਗੈਰ-ਸਾਲਸੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈਃ

(i) ਪੇਟੈਂਟ, ਟ੍ਰੇਡ ਮਾਰਕ ਅਤੇ ਕਾਪੀਰਾਈਟ;

(ii) ਟਰੱਸਟ/ਮੁਕਾਬਲੇਬਾਜ਼ੀ ਵਿਰੋਧੀ ਕਾਨੂੰਨ;

(iii) ਦੀਵਾਲੀਆਪਨ/ਬੰਦ ਕਰਨਾ।

(iv) ਰਿਸ਼ਵਤਖੋਰੀ/ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ;

(v) ਧੋਖਾਧੜੀ;

(vi) ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲੇ।

ਧੋਖਾਧੜੀ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਵਿਵਾਦਾਂ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਸਾਲਸੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

33. ਡਾ. ਜਸਟਿਸ ਡੀ. ਵਾਈ. ਚੰਦਰਚੂੜ, ਜੇ. ਨੇ ਆਪਣੀ ਸਹਿਮਤੀ ਵਾਲੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਬੂਜ਼ ਐਲਨ ਅਤੇ ਹੈਮਿਲਟਨ ਇੰਕ (ਉੱਪਰ) ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੇਸਾਂ ਦੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਜੋ ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ ਨੰਬਰ 35 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈਃ -

" 35. ਆਮ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਹਰੇਕ ਸਿਵਲ ਜਾਂ ਵਪਾਰਕ ਵਿਵਾਦ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਉੱਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਹੋਰ, ਜੋ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੋਵੇ, ਸਿਧਾਂਤਕ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਸਾਲਸੀ ਸਮਝੌਤੇ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਵਿਵਾਦ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਾਲਸੀ ਦੁਆਰਾ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਅਤੇ ਹੱਲ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਸਾਲਸੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਜਾਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੁਆਰਾ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ। ਬੂਜ਼ ਐਲਨ ਅਤੇ ਹੈਮਿਲਟਨ ਬਨਾਮ ਐੱਸ. ਬੀ. ਆਈ. ਹੋਮ ਫਾਇਨਾਂਸ ਲਿਮਟਿਡ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ (ਐੱਸ. ਸੀ. ਸੀ. ਪੀ. 546, ਪੈਰਾ 35) ਕੁੱਝ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਜਨਤਕ ਨੀਤੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਨਤਕ ਮੰਚਾਂ ਲਈ ਰਾਖਵੀਂਆਂ ਰੱਖੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਕੁੱਝ ਹੋਰ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਦਾਲਤਾਂ ਅਤੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਣੇ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਾਖਵੇਂ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਜ਼ਰੂਰੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾਲ ਨਿੱਜੀ ਮੰਚਾਂ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਗੈਰ-ਸਾਲਸੀ ਵਿਵਾਦਾਂ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿਃ (ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ ਪੀ. 546-47 , ਪੈਰਾ 36)

(i) ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵਿਵਾਦ ਜੋ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੇ ਹਨ;

((ii) ਤਲਾਕ, ਨਿਆਂਇਕ ਅਲਹਿਦਗੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵਿਆਹੁਤਾ ਵਿਵਾਦ, ਵਿਆਹੁਤਾ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਦੀ ਬਹਾਲੀ;

(iii) ਸਰਪ੍ਰਸਤੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ;

(iv) ਦੀਵਾਲੀਆਪਨ ਅਤੇ ਬੰਦ ਕਰਨਾ;

(v) ਵਸੀਅਤ ਦੇ ਮਾਮਲੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪ੍ਰੋਬੇਟ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ, ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਪੱਤਰ ਅਤੇ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ; ਅਤੇ

(vi) ਬੇਦਖਲੀ ਜਾਂ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਜਿੱਥੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੂੰ ਬੇਦਖਲੀ ਅਤੇ ਖਾਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਵਿਵਾਦ.

ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੀ ਇਹ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਰੀਮ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਬੀ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਉਲਟ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਜੋ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਇੱਕ ਹਿੱਤ ਹੈ। ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਾਰੇ ਵਿਵਾਦਾਂ ਨੂੰ ਸਾਲਸੀ ਲਈ ਯੋਗ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਰੀਮ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤਾਂ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲਾਂ ਦੁਆਰਾ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਮੌਰਗੇਜ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਸੀ ਲਈ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਸਾਲਸੀ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੀਆਂ। ਵਿਮਲ ਕਿਸ਼ੋਰ ਸ਼ਾਹ ਬਨਾਮ ਜੈਸ਼ ਦਿਨੇਸ਼ ਸ਼ਾਹ, (2016) 8 ਐੱਸ. ਸੀ. ਸੀ. 788 ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਬੂਜ਼ ਐਲਨ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਛੇ ਗੈਰ-ਸਾਲਸੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਵਿੱਚ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਸੱਤਵੀਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੀ, ਅਰਥਾਤ, ਟਰੱਸਟ ਡੀਡ ਅਤੇ ਟਰੱਸਟ ਐਕਟ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਟਰੱਸਟਾਂ, ਟਰੱਸਟੀਆਂ ਅਤੇ ਲਾਭਾਰਥੀਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵਿਵਾਦ।

34. ਇੱਕ ਹੋਰ ਸੈਕਸ਼ਨ, ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ, ਸੈਕਸ਼ਨ 5 ਹੈ, ਜੋ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈਃ -

" ਭਾਗ 5. ਨਿਆਂਇਕ ਦਖਲ ਦੀ ਹੱਦ। - ਇਸ ਸਮੇਂ ਲਾਗੂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਇਸ ਹਿੱਸੇ ਦੁਆਰਾ ਸੰਚਾਲਿਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਕੋਈ ਵੀ ਨਿਆਂਇਕ ਅਥਾਰਟੀ ਦਖਲ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਗੀ ਸਿਵਾਏ ਜਿੱਥੇ ਇਸ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

35. ਸੈਕਸ਼ਨ 5 ਵਿੱਚ ਨਿਆਂਇਕ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਇਸ ਭਾਗ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ। ਸੈਕਸ਼ਨ 2 (3), ਸੈਕਸ਼ਨ 8, ਸੈਕਸ਼ਨ 11 ਅਤੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 34 ਕੁਝ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹਨ, ਜੋ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਨਿਆਂਇਕ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਲਈ ਐੱਫ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇੱਥੇ, ਅਸੀਂ ਧਾਰਾ 8 ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨਾਲ ਚਿੰਤਤ ਹਾਂ, ਇਸ ਲਈ ਧਾਰਾ 5 ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪ੍ਰਾਸੰਗਿਕ ਨਹੀਂ ਹੈ।

36. ਹੁਣ, ਅਸੀਂ ਸੈਕਸ਼ਨ 8 ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਵੱਲ ਵਾਪਸ ਆਉਂਦੇ ਹਾਂ 2016 ਦੇ ਐਕਟ ਨੰਬਰ 3 ਦੁਆਰਾ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ। ਸੈਕਸ਼ਨ 8 ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਲਿਆਉਣ ਵਿੱਚ ਵਿਧਾਨਕ ਇਰਾਦਾ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਕੀ ਹੈ, ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜੀ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਮੁੱਖ ਸਵਾਲ ਹੈ। ਸੰਸਦ ਨੇ 246ਵੇਂ ਕਾਨੂੰਨ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ (2014) ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ ਧਾਰਾ 8 ਤਹਿਤ ਸੋਧ ਕੀਤੀ ਹੈ। 1996 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਕੰਮਕਾਜ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, 1996 ਦੇ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਸੋਧਾਂ ਕਰਨ ਦੀ ਪਹਿਲਾਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। 176 ਕਾਨੂੰਨ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਅਤੇ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਸੁਲ੍ਹਾ (ਸੋਧ) ਬਿੱਲ, 2001 ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ "ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਂਡ ਕੰਸੀਲੀਏਸ਼ਨ (ਸੋਧ) ਬਿੱਲ, 2003" ਨਾਮ ਦਾ ਇੱਕ ਬਿੱਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ, ਬਿੱਲ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਦੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਲਈ ਅਮਲਾ, ਜਨਤਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ, ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਨਿਆਂ ਬਾਰੇ ਸਥਾਈ ਕਮੇਟੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਬਿੱਲ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਾਕਾਫ਼ੀ ਸਨ, ਇਸ ਲਈ ਬਿੱਲ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਬਿੱਲ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਨਿਆਂ ਮੰਤਰਾਲੇ ਨੇ ਇੱਕ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰਾ ਪੱਤਰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ 1996 ਦੇ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਸੋਧਾਂ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਕਾਨੂੰਨ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਅਗਸਤ, 2014 ਵਿੱਚ ਸਾਲਸੀ ਅਤੇ ਸੁਲ੍ਹਾ ਐਕਟ, 1996 ਵਿੱਚ ਸੋਧਾਂ ਬਾਰੇ 246ਵੀਂ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਆਪਣੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ "ਸਾਲਸੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਨਿਆਂਇਕ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਸੀ ਸਾਲਸੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਵਿੱਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਵਾਧਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਆਖਰਕਾਰ ਸਾਲਸੀ ਦੇ ਲਾਭਾਂ ਨੂੰ ਨਕਾਰਦੀ ਹੈ"। ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਪੈਰਾ ਨੰਬਰ 33 ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 8 ਅਤੇ 11 ਵਿੱਚ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ: -

" 33. ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਸਾਲਸੀ ਅਤੇ ਸੁਲ੍ਹਾ ਐਕਟ, 1996 ਦੀ ਧਾਰਾ 8 ਅਤੇ 11 ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਨਿਆਂਇਕ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਦਾ ਦਾਇਰਾ ਸਿਰਫ਼ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਤੱਕ

ਸੀਮਤ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਅਦਾਲਤ/ਨਿਆਂਇਕ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਲਸੀ ਸਮਝੌਤਾ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਾਂ ਇਹ ਰੱਦ ਹੈ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਇਹ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ/ਨਿਆਂਇਕ ਅਥਾਰਟੀ ਸਾਲਸੀ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਦਲੀਲ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਸਾਲਸੀ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰੇਗੀ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਸਾਲਸੀ ਲਈ ਭੇਜੇਗੀ, ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ। ਸੋਧ ਵਿੱਚ ਇਹ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਨਿਆਂਇਕ ਅਥਾਰਟੀ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਸਾਲਸੀ ਲਈ ਸਿਰਫ ਤਾਂ ਹੀ ਨਹੀਂ ਭੇਜੇਗੀ ਜੇ ਇਹ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਸਾਲਸੀ ਸਮਝੌਤਾ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਾਂ ਇਹ ਰੱਦ ਹੈ। ਜੇ ਨਿਆਂਇਕ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਸਾਲਸੀ ਸਮਝੌਤਾ ਮੌਜੂਦ ਹੈ, ਫਿਰ ਇਹ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਸਾਲਸੀ ਵੱਲ ਭੇਜੇਗਾ, ਅਤੇ ਸਾਲਸੀ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਹੋਂਦ ਨੂੰ ਅਖੀਰ ਵਿੱਚ ਸਾਲਸੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜੇ ਨਿਆਂਇਕ ਅਥਾਰਟੀ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸਮਝੌਤਾ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਿੱਟਾ ਅੰਤਮ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ।

37. ਸੈਕਸ਼ਨ 8 ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਬਾਰੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਉਸ ਉੱਤੇ ਨੋਟ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨੋਟ ਹੈ, ਜੋ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾਲ ਹੈਃ -

"[ਨੋਟ: ਸ਼ਬਦ" ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਲਈ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ" ਅਤੇ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਦੇ ਪ੍ਰੋਵੀਸੋ (i) ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਸੁਕੰਨਿਆ ਹੋਲਡਿੰਗਜ਼ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿ. ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਜਯੇਸ਼ ਐਚ. ਪੰਡਯਾ ਅਤੇ ਐਨ.ਆਰ., (2003) 5 SCC 531, - ਉਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਵਿਵਾਦ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਨਹੀਂ ਹਨ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀਆਂ ਧਿਰਾਂ, ਹਵਾਲਾ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ ਸਿਰਫ ਜਿੱਥੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਧਿਰ ਹਨ – ਅਤੇ ਨਾ ਕਿ ਜੇ ਉਹ ਸਿਰਫ਼ ਉਚਿਤ ਪਾਰਟੀਆਂ ਹਨ, ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਜਨਬੀ ਹਨ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਸਾਲਸੀ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਸਮਝੌਤਾ। ਸੋਧ ਦਾ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ (ii) ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਵੇਲੇ ਨਿਆਂਇਕ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਅਪਣਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਦੋ-ਪੜਾਅ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਨੂੰ ਇੱਕ ਬਕਾਇਆ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਮੰਗਣ ਵਾਲੀ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਸਾਲਸੀ ਸੋਧ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਨਿਆਂਇਕ ਅਥਾਰਟੀ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਲਈ ਸਿਰਫ਼ ਤਾਂ ਹੀ ਨਹੀਂ ਭੇਜੇਗਾ ਜੇਕਰ ਇਹ ਉੱਥੇ ਲੱਭੇ ਕੋਈ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਾਂ ਇਹ ਰੱਦ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਨਿਆਂਇਕ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲੀ

ਵਾਰ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਸਮਝੌਤਾ ਮੌਜੂਦ ਹੈ, ਫਿਰ ਇਹ ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਵੇਗਾ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ, ਅਤੇ ਸਾਲਸੀ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਨੂੰ ਛੱਡ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਆਰਬਿਟਰਲ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜੇਕਰ ਨਿਆਂਇਕ ਅਥਾਰਟੀ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸਮਝੌਤਾ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਫਿਰ ਸਿੱਟਾ ਅੰਤਿਮ ਹੋਵੇਗਾ ਨਾ ਕਿ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰੇ। ਸੋਧ ਇਹ ਵੀ ਕਲਪਨਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਨਿਰਣਾਇਕ ਨਿਰਣਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕੀ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਸਮਝੌਤਾ ਰੱਦ ਹੈ।]"

(iii) ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਵਿੱਚ, "ਇਸ ਦੀ ਸਹੀ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਾਪੀ" ਸ਼ਬਦਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਐਡ" ਜਾਂ ਇੱਕ ਕਾਪੀ ਜਿਸ ਦੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਹਲਫਨਾਮਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਬੁਲਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਅਸਲ ਸਾਲਸੀ ਸਮਝੌਤੇ ਜਾਂ ਉਸ ਦੀ ਸਹੀ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਾਪੀ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਅਸਲ ਸਾਲਸੀ ਸਮਝੌਤੇ ਜਾਂ ਸਹੀ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਾਪੀ ਸਿਰਫ ਦੂਜੀ ਧਿਰ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

[ਨੋਟਃ ਸਰਕਾਰੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਮਾਰਕੀਟ ਦੇ ਛੋਟੇ ਖਿਡਾਰੀਆਂ, ਸਾਲਸੀ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਅਸਲ/ਸਹੀ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਾਪੀ ਸਿਰਫ ਸਾਬਕਾ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਸੋਧ ਇਹ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰੇਗੀ ਕਿ ਬਾਅਦ ਵਾਲਾ ਵਰਗ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪੱਖਪਾਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।] "

38. ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 11 ਵਿੱਚ ਜੀ ਸਬ-ਸੈਕਸ਼ਨ (6ਏ) ਜੋੜ ਕੇ ਸੋਧ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਦਿੱਤਾ। ਆਪਣੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ, ਉਪਰੋਕਤ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਨੋਟ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨਃ -

" [ਨੋਟਃ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਧਾਰਾ 11 (6ਏ) ਨਿਰਧਾਰਣ ਦੀ ਉਸੇ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀਬਿੰਬਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 8 ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਵਿਆਖਿਆ 2 ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਸੰਸਥਾ ਕਲਪਨਾ ਨਿਆਂਇਕ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਮੰਡਲ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਵਿਆਖਿਆ 3 ਇਸ ਉਮੀਦ ਅਤੇ ਉਮੀਦ ਨਾਲ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤਾਂ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਭਾਰਤੀ ਜਾਂ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸਾਲਸੀ ਦੁਆਰਾ ਵਿਵਾਦਾਂ ਨੂੰ ਸੰਸਥਾਗਤ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਵਿਵਾਦਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨਗੀਆਂ ਸੰਸਥਾ] "

39. ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਮਿਸ਼ਨ, ਇੱਕ ਬਿੱਲ ਜਿਸਦਾ ਨਾਮ ਹੈ "ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਸੁਲ੍ਹਾ (ਸੋਧ) ਬਿੱਲ, 2015 "ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਬਿੱਲ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ

ਕਾਰਨਾਂ ਦਾ ਬਿਆਨ ਸੋਧਾਂ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਕਾਰਨਾਂ 'ਤੇ ਕਾਫ਼ੀ ਚਾਨਣਾ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦਾ ਢੁਕਵਾਂ ਹਿੱਸਾ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈਃ -

" 2. ਇਹ ਐਕਟ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਦਖਲ ਨਾਲ ਸਾਲਸੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਮਾਂ ਬੀਤਣ ਦੇ ਨਾਲ, ਐਕਟ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ ਵੇਖੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਕੁਝ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਸਾਲਸੀ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਸਾਲਸੀ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਅਤੇ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ, ਜੋ ਇਸ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਹਰਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਐਕਟ"|

6.XXXXXXX

(iv) ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਰਜ਼ੀ ਉੱਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਇਸ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਨਾ। ਸਾਲਸ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਜਾਂ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਸਾਲਸੀ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਹੋਂਦ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰੇਗੀ ਨਾ ਕਿ ਹੋਰ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦੀ।

XXXXXX "

40. ਸੈਕਸ਼ਨ 8 ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਬਾਰੇ ਧਾਰਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਨੋਟਸ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਨ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰਃ -

" ਬਿੱਲ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਮੁੱਖ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 8 ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਨਿਆਂਇਕ ਅਥਾਰਟੀ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਸਾਲਸੀ ਲਈ ਭੇਜੇਗੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਕਿ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਜਾਇਜ਼ ਸਾਲਸੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਮਝੌਤੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲਣਾ. ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਇੱਕ ਸ਼ਰਤ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰੋ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਮੂਲ ਸਾਲਸੀ ਸਮਝੌਤੇ ਜਾਂ ਇਸ ਦੀ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਾਪੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਧਿਰ ਕੋਲ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਧਿਰ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ, ਅਜਿਹੀ ਧਿਰ ਹੇਠ ਦਿੱਤੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਨਾਲ ਸਾਲਸੀ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਇੱਕ ਕਾਪੀ ਦਾਇਰ ਕਰੇਗੀ। ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਦੂਜੀ ਧਿਰ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮੂਲ ਸਾਲਸੀ ਸਮਝੌਤੇ ਜਾਂ ਇਸ ਦੀ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਾਪੀ ਪੇਸ਼ ਕਰੋ।

41. ਉਪ-ਧਾਰਾ (6ਏ) ਪਾ ਕੇ ਧਾਰਾ 11 ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕਰਨ ਉੱਤੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀਃ -

" ਬਿੱਲ ਦੀ ਧਾਰਾ 6 ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 11 ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਸਾਲਸ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਭਾਰਤ ਦੇ ਮੁੱਖ ਜੱਜ ਜਾਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਮੁੱਖ ਜੱਜ ਦੀ ਬਜਾਏ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਜਾਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਉਪ-ਧਾਰਾ (64) ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਜਾਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਉਪ-ਧਾਰਾ (4) ਤੋਂ (6) ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਸਾਲਸੀ ਦੀ ਜਾਂਚ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਰਹੇਗੀ।

42. ਉਪਰੋਕਤ ਸੋਧ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਈ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸੈਕਸ਼ਨ 8 ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ 8 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ ਕਈ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਪੀ. ਆਨੰਦ ਗਜਪਤੀ ਰਾਜੂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਪੀ. ਵੀ. ਜੀ. ਰਾਜੂ (ਮ੍ਰਿਤਕ) ਅਤੇ ਹੋਰ, (2000) 4 ਐੱਸ. ਸੀ. ਸੀ. 539, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਕਈ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵੇਖੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ 8 ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਪਣੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਪੈਰਾ ਨੰਬਰ 5 ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈਃ -

" 5. ਉਹ ਸ਼ਰਤਾਂ ਜੋ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਧਾਰਾ 8 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਅਤੇ (2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ

(1) ਇੱਕ ਸਾਲਸੀ ਸਮਝੌਤਾ ਹੈ;

(2) ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਇੱਕ ਧਿਰ ਦੂਜੀ ਧਿਰ ਵਿਰੁੱਧ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਦੀ ਹੈ;

(3) ਵਿਸ਼ਾ-ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਵਿਸ਼ੇ ਦੇ ਸਮਾਨ ਹੈ-ਸਾਲਸੀ ਸਮਝੌਤੇ ਦਾ ਮਾਮਲਾ;

(4) ਵਿਵਾਦ ਦੇ ਤੱਤ 'ਤੇ ਆਪਣਾ ਪਹਿਲਾ ਬਿਆਨ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੂਜੀ ਧਿਰ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਸਾਲਸੀ ਲਈ ਭੇਜਣ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚ ਕਰਦੀ ਹੈ|

XXXXXXXXX "

43. ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ ਨੰਬਰ 8 ਵਿੱਚ, ਇਹ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 8 ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਬੇਲੋੜੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਇਹ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਲਸੀ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਸਾਲਸੀ ਲਈ ਭੇਜੇ।

44. ਸੁਕੰਨਿਆ ਹੋਲਡਿੰਗਜ਼ (ਪੀ) ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ. ਜਾਏਸ਼ ਐਚ. ਪਾਂਡਿਆ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ, (2003) 5 ਐੱਸ. ਸੀ. ਸੀ. 531, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸੈਕਸ਼ਨ 8 ਦੇ ਤੱਤਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕੁਝ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ, ਜਿੱਥੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਆਰਬਿਟ੍ਰਲ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਭੇਜਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਪੈਰਾ ਨੰਬਰ 12,13 ਅਤੇ 15 ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈਃ -

" 12 . ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਰੈਫਰ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਆਰਬਿਟ੍ਰਲ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ, ਜੇਕਰਃ (1) ਸਾਲਸੀ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਨੇ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਲਈ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਹੈ ਸਾਲਸ ਨੂੰ ਵਿਵਾਦ; (2) ਇੱਕ ਲੰਬਿਤ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ, ਅਜਿਹੀ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿਵਾਦ ਦੇ ਤੱਤ ਉੱਤੇ ਪਹਿਲਾ ਬਿਆਨ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦਾਇਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ; ਜਾਂ (3) ਅਜਿਹੀ ਅਰਜ਼ੀ ਮੂਲ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਸਾਲਸੀ ਸਮਝੌਤਾ ਜਾਂ ਉਸ ਦੀ ਸਹੀ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਾਪੀ।

13. ਦੂਜਾ, ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਵਿੱਚ ਸਾਲਸੀ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਵੇ। ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਹੋਰ ਵਿਵਾਦ, ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ ਸਾਲਸੀ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ। ਕਾਰਨਾਂ ਜਾਂ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਵੰਡਣ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ-ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਸਾਲਸੀ ਨੂੰ ਭੇਜਣ ਦਾ ਵੀ ਕੋਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ।

15. ਸੈਕਸ਼ਨ 8 ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਗਈ ਢੁਕਵੀਂ ਭਾਸ਼ਾ ਇਹ ਹੈਃ " ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜੋ ਸਾਲਸੀ ਸਮਝੌਤੇ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਸਾਲਸੀ ਲਈ ਭੇਜਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਮੁਕੱਦਮਾ "ਇੱਕ ਮਾਮਲੇ" ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਲਈ ਸਹਿਮਤੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜੋ ਸਾਲਸੀ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮਾ ਇੱਕ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ" ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸਾਲਸੀ ਸਮਝੌਤੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੈ ਅਤੇ ਕੁਝ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵੀ ਹੈ ਜੋ ਸਾਲਸੀ ਸਮਝੌਤੇ ਵਿੱਚ ਧਿਰ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਧਾਰਾ 8 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ

ਸਵਾਲ ਹੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। "ਇੱਕ ਮਾਮਲਾ" ਸ਼ਬਦ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਪੂਰਾ ਵਿਸ਼ਾ ਸਾਲਸੀ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

45. ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਧਾਰਾ 8 ਵਿਵਾਦਾਂ ਨੂੰ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਾਲਸੀ ਵੱਲ ਭੇਜਣ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ। ਪੈਰਾ No.16 ਵਿੱਚ, ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀਃ -

" 16. ਅਗਲਾ ਸਵਾਲ ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ ਉਹ ਹੈ-ਭਾਵੇਂ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਸਾਲਸੀ ਲਈ ਭੇਜਣ ਦਾ ਕੋਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 8 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਜਿਹਾ ਕੋਰਸ ਸੰਭਵ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਸੈਕਸ਼ਨ 8 ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨਾ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹੋਵੇਗਾ। ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦੀ ਵੰਡ, ਭਾਵ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ-ਮਾਮਲਾ ਜਾਂ ਕੁਝ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਾਲਸੀ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਵੰਡ ਸੰਭਵ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਵੀਂ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰੇਗੀ ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜੇ ਵਿਸ਼ੇ ਦੀ ਵੰਡ-ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਅਜਿਹੇ ਕੋਰਸ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣ ਲਈ ਢੁਕਵੀਂ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਸੰਕੇਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ ਨੂੰ ਵੰਡਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ-ਇੱਕ ਨਿਆਂਇਕ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਂਦੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਮਾਮਲਾ।

46. ਉਪਰੋਕਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਐਲਾਨਿਆ ਗਿਆ ਕਾਨੂੰਨ ਸੀ ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਸੀ ਜਦੋਂ ਕਾਨੂੰਨ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਆਪਣੀ 246ਵੀਂ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਸੰਸਦ ਨੇ ਸੋਧ ਐਕਟ, 2016 ਲਈ ਬਿੱਲ, 2015 ਉੱਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ। ਕਾਨੂੰਨ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਖੁਦ ਆਪਣੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਸੁਕੰਨਿਆ ਹੋਲਡਿੰਗਜ਼ (ਪੀ) ਲਿਮਟਿਡ (ਉੱਪਰ), ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 8 ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 8 ਦੇ ਨੋਟ ਵਿੱਚ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਸੈਕਸ਼ਨ 8 ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਦੁਆਰਾ ਜੋੜੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਫੈਸਲੇ, ਫ਼ਰਮਾਨ ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ" ਸਾਲਸੀ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਨਿਆਂਇਕ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਦਖਲ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕਰਨ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਸਨ। ਸੋਧੀ ਹੋਈ ਧਾਰਾ 8 (1) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਨਿਆਂਇਕ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਇਸ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਕੋਲ ਇੱਕ ਜਾਇਜ਼ ਸਾਲਸੀ ਸਮਝੌਤਾ ਹੈ? ਅਦਾਲਤ ਧਿਰ ਨੂੰ ਸਾਲਸੀ ਲਈ ਭੇਜਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ

ਕਰ ਸਕਦੀ "ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਨਹੀਂ ਲੱਭਦਾ ਕਿ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਜਾਇਜ਼ ਸਾਲਸੀ ਸਮਝੌਤਾ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਹੈ"। ਸੋਧਿਆ ਹੋਇਆ ਪ੍ਰਬੰਧ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਨਿਆਂਇਕ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਪਹਿਲੂ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਭਾਵ ਨਿਆਂਇਕ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨਾ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਪਹਿਲੂ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਇਹ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਜਾਇਜ਼ ਸਾਲਸੀ ਸਮਝੌਤਾ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹੋਰ ਕਈ ਸ਼ਰਤਾਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸੋਧ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਸੀ, ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਸੀ ਅਤੇ ਵਿਧਾਨਕ ਇਰਾਦਾ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਲੱਗ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪੀ. ਆਨੰਦ ਗਜਪਤੀ ਰਾਜੂ (ਸੁਪਰ) ਅਤੇ ਸੁਕੰਨਿਆ ਹੋਲਡਿੰਗਜ਼ (ਪੀ) ਲਿਮਟਿਡ (ਉੱਪਰ) ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸੇ ਵਿਧਾਨਕ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਉਪ-ਧਾਰਾ (6ਏ) ਜੋੜ ਕੇ ਧਾਰਾ 11 ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕਰਕੇ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 11 (6ਏ) ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈਃ -

11. ਸਾਲਸੀਆਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ। -

Xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx

[(6ਏ) ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਜਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ, ਉਪ-ਧਾਰਾ (4) ਜਾਂ ਉਪਆਰ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ। ਸ਼ਨ (5) ਜਾਂ ਉਪ-ਸੈਕਸ਼ਨ (6), ਕਿਸੇ ਵੀ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫ਼ਰਮਾਨ ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼, ਸਾਲਸੀ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਹੋਂਦ ਦੀ ਜਾਂਚ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਹੈ।

47. ਉਹੀ ਸ਼ਬਦ "ਕਿਸੇ ਵੀ ਫੈਸਲੇ, ਫ਼ਰਮਾਨ ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ" ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 11 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (6ਏ) ਵਿੱਚ ਜਗ੍ਹਾ ਮਿਲਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਜਾਂਚ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਹੈ। ਸਾਲਸੀ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਡੂਰੋ ਫੇਲਗੁਏਰਾ, ਐੱਸ. ਏ. (ਉੱਪਰ) ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 11 (6ਏ) ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੋਧ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ ਸੀ। ਜਸਟਿਸ ਕੁਰੀਅਨ ਜੋਸਫ ਨੇ ਪੈਰਾ ਨੰਬਰ 48 ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਸਹਿਮਤੀ ਵਾਲੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਹੈਃ -

" 48. ਧਾਰਾ 11 (6-ਏ) ਨੂੰ 2015 ਦੀ ਸੋਧ ਦੁਆਰਾ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈਃ

" 11. (6 - ਏ) ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਜਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ, ਉਪ-ਧਾਰਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ (4) ਜਾਂ ਉਪ-ਧਾਰਾ (5) ਜਾਂ ਉਪ-ਧਾਰਾ (6), ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਕਿਸੇ ਫੈਸਲੇ, ਫ਼ਰਮਾਨ ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਸਾਲਸੀ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਹੋਂਦ ਦੀ ਜਾਂਚ "।

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

ਧਾਰਾ 11 (6-ਏ) ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਤੋਂ, ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਭਾਵ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਵਿੱਚ ਦੇਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ। ਇੱਕ ਸਾਲਸੀ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਦਾ ਪਹਿਲੂ. ਕੀ ਹਨ? ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਰਕ ਕਿ ਕੀ ਕੋਈ ਸਾਲਸੀ ਸਮਝੌਤਾ ਹੈ, ਅਗਲਾ ਸਵਾਲ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਹੱਲ ਸਧਾਰਨ ਹੈ-ਇਹ ਦੇਖਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਸਮਝੌਤੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਧਾਰਾ ਹੈ ਜੋ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਦਰਮਿਆਨ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਵਿਵਾਦਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਾਲਸੀ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦੀ ਹੈ।

48. ਅਮਿਤ ਲਾਲਚੰਦ ਸ਼ਾਹ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਰਿਸ਼ਭ ਐਂਟਰਪ੍ਰਾਈਜਜ਼ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ, ਏ. ਆਈ. ਆਰ. 2018 ਐਸ. ਸੀ. 3041 ਵਿੱਚ ਵੀ 1996 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 8 ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। (2018) 6 ਸਕੇਲ 621: 2018 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. ਔਨਲਾਈਨ ਐਸ. ਸੀ. 487. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸੋਧੀ ਹੋਈ ਧਾਰਾ 8 ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ। ਪੈਰਾ ਨੰਬਰ 29 ਤੋਂ 31 ਵਿੱਚ, ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈਃ -

“ 29. "ਸੈਕਸ਼ਨ 8(1) ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਚਾਰ ਸੋਧਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ 2015 ਸੋਧਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ-(i) ਸੰਬੰਧਿਤ “ਪਾਰਟੀ” ਜੋ ਸਾਲਸੀ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਮੰਗਣ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਧਿਰ ਨੂੰ “ਮਾਰੀ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ” ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਸਪੱਸ਼ਟ/ਵਧਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ; (ii) ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦਾ ਦਾਇਰਾ ਨਿਆਂਇਕ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਹੈ ਕਿ ਕੀ “ਕੋਈ ਵੈਧ ਨਹੀਂ ਹੈ ਸਾਲਸੀ ਸਮਝੌਤਾ ਮੌਜੂਦ ਹੈ” ਅਤੇ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨਿਆਂਇਕ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ "ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰੀਏ" ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ; (iii) ਕੱਟ-ਆਫ ਮਿਤੀ ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਸੈਕਸ਼ਨ 8 ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ ਪ੍ਰਸਤੁਤ ਦਾ ਮਤਲਬ "ਸਮਿਟ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ" ਲਈ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਵਿਵਾਦ ਦੇ ਪਦਾਰਥ 'ਤੇ ਪਹਿਲਾ ਬਿਆਨ; ਅਤੇ (iv) ਦ ਸੋਧਾਂ ਕਿਸੇ

ਵੀ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਨਿਆਂਇਕ ਉਦਾਹਰਨ. ਧਾਰਾ 8(2) ਦਾ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਜਿਹੀ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿਓ ਜਿਸ ਕੋਲ ਅਸਲੀ ਜਾਂ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਾਪੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਦੁਆਰਾ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖੇ ਜਾਣ ਦੇ ਕਾਰਨ ਸਾਲਸੀ ਸਮਝੌਤੇ ਦਾ ਦੂਜੀ ਧਿਰ, ਫਿਰ ਵੀ ਸੈਕਸ਼ਨ 8 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੀ ਹੈ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿਓ, ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਧਿਰ ਨੂੰ ਇਹੀ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਬੁਲਾਓ।" (ਹਵਾਲਾ: ਜਸਟਿਸ ਆਰ.ਐਸ. ਬਚਾਵਤ ਦਾ ਸਾਲਸੀ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਸੁਲਾਹ, ਛੇਵਾਂ ਐਡੀਸ਼ਨ, ਵੋਲ. ਪੰਨਾ 695 'ਤੇ । (ਸੈਕਸ਼ਨ 1 ਤੋਂ 34) ਲੈਕਸੀਸਨੈਕਸਿਸ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ)।

31. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 8 ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 8 (1) ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਬੇਨਤੀ, ਫੈਸਲੇ, ਫ਼ਰਮਾਨ ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਉੱਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ". ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਨਹੀਂ ਲੱਭਦਾ ਕਿ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਜਾਇਜ਼ ਸਮਝੌਤਾ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਹੈ"। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੋਈ ਐਸਟਨਫੀਲਡ ਅਤੇ ਰਿਸ਼ਭ ਦਰਮਿਆਨ ਸਾਲਸੀ ਸਮਝੌਤਾ। ਸੁਕੰਨਿਆ ਹੋਲਡਿੰਗਜ਼ ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੀ ਸੋਧੀ ਹੋਈ ਧਾਰਾ 8 ਅਤੇ ਧਾਰਾ 45 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 8 ਅਤੇ ਧਾਰਾ 45 ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸੁਕੰਨਿਆ ਹੋਲਡਿੰਗਜ਼ ਅਤੇ ਕਲੋਰੋ ਕੰਟਰੋਲਜ਼ ਵਿਚਕਾਰ ਫਰਕ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੁਕੰਨਿਆ ਹੋਲਡਿੰਗਜ਼ ਨੂੰ ਕਲੋਰੋ ਕੰਟਰੋਲਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

49. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉਪਰੋਕਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸੋਧਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੂਰਵ ਨਿਆਂਇਕ ਮਿਸਾਲ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਪਰ ਧਾਰਾ 8 (1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੋਧ ਦਾ ਦਾਇਰਾ ਤਿੰਨ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪੈਰਾ No.29 ਵਿੱਚ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸੈਕਸ਼ਨ 8 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੋਧਾਂ ਜੀ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਸਾਲਸੀ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕਰਨਾ ਸੀ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਇਸ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਸੰਦਰਭ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਲੱਭਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਜਾਇਜ਼ ਸਾਲਸੀ ਸਮਝੌਤਾ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਿ ਧਾਰਾ 8 (1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੂਰਵ ਨਿਆਂਇਕ ਉਦਾਹਰਣ ਉਹਨਾਂ ਨਿਆਂਇਕ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ ਇੱਕ ਉਦਾਹਰਣ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 8 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ

ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪਹਿਲੂਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਮਰਜ਼ੀ ਅਤੇ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

50. ਵਿਧਾਨਕ ਇਰਾਦੇ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਸਿਰਫ਼ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਪਹਿਲੂਆਂ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਹਿਲੂਆਂ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਸਨ, ਜਿੱਥੇ ਕੁੱਝ ਵਿਵਾਦਾਂ ਨੂੰ ਸਾਲਸੀ ਲਈ ਭੇਜੇ ਜਾਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਕੀ ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਧਾਰਾ 8 (1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੋਧ, ਧਾਰਾ 2 (3) ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਾਨੂੰਨ, ਜਿੱਥੇ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਸਾਲਸੀ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਨੂੰ ਉਲਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਖ਼ਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਨਾ ਤਾਂ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਵਿਧਾਨਕ ਇਰਾਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਨਤੀਜੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ 2 (3) ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਜਾਂ ਉਲਟਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

51. ਐਕਟ, 1996 ਦੀ ਧਾਰਾ 8 (1) ਤਹਿਤ ਸੋਧ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਵਾਧੂ ਉਪਚਾਰ/ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਉਪਚਾਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਵਿਧਾਨਕ ਇਰਾਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 8 ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਨਿਆਂਇਕ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਾਲਸੀ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਆਂਇਕ ਅਥਾਰਟੀ ਦਾ ਵਿਵੇਕ ਘੱਟ ਸੀ। ਸੋਧ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜਾਂ ਵਾਧੂ ਉਪਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨਾ ਸੀ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੱਗਰੀ ਤੋਂ ਸਮਝਣ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਕਾਨੂੰਨ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ 246ਵੀਂ ਰਿਪੋਰਟ, ਬਿੱਲ ਦਾ ਬਿਆਨ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਧਾਰਾਵਾਂ ਉੱਤੇ ਨੋਟਸ ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਤਹਿਤ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਏ ਗਏ ਵਿਸ਼ੇਸ਼/ਵਾਧੂ ਉਪਾਵਾਂ ਨੂੰ ਓਵਰਰਾਈਡ ਕਰਨ ਲਈ ਸੋਧਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਜੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਵਿਆਖਿਆ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਸੈਕਸ਼ਨ 8 ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਸ਼ੇਸ਼/ਵਾਧੂ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰਾਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਓਵਰਰਾਈਡ ਕਰਨ ਲਈ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਬੂਜ਼ ਐਲਨ ਅਤੇ ਹੈਮਿਲਟਨ ਇੰਕ (ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਸੈਕਸ਼ਨ 8 ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਸੀ।

52. ਧਾਰਾ 8 ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਨੂੰ ਇੰਨਾ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਅਰਥ ਅਤੇ ਇਰਾਦਾ ਤਾਂ ਜੋ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਸਮੁੱਚੇ ਸ਼ਾਸਨ ਨੂੰ ਡੁਬੋ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਜਿੱਥੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਵਾਦਾਂ ਨੂੰ ਸਾਲਸੀ ਯੋਗ ਨਹੀਂ

ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਕੁਝ ਅਜਿਹਾ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਉਸ ਨੂੰ ਸੈਟਲਡ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਪਛਾੜਨ ਲਈ ਸਾਈਡ ਵਿੰਡ ਵਜੋਂ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਦਲੀਲ ਕਿ ਸੋਧ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਬੀਜ ਨਿਗਮ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਾਨੂੰਨ ਸੀਮਤ (ਉੱਪਰ) ਹੁਣ ਕੋਈ ਚੰਗਾ ਕਾਨੂੰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। "ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਫੈਸਲੇ, ਫ਼ਰਮਾਨ ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ" ਸ਼ਬਦ ਸਿਰਫ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਲਈ ਸਨ ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਨਿਆਂਇਕ ਅਥਾਰਟੀ ਧਾਰਾ 8 ਦੇ ਤਹਿਤ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਸਮੇਂ ਸਾਲਸੀ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪਹਿਲੂਆਂ ਨੂੰ ਵੇਖਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗੀ, ਸਾਲਸੀ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਭਾਵੇਂ ਦਾਅਵਾ ਜ਼ਿੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਮਰ ਗਿਆ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਸਾਲਸੀ ਸਮਝੌਤਾ ਰੱਦ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 8 ਏ ਵਿੱਚ ਜੋੜੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਅਰਥ ਲਈ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ। ਵਿਮਲ ਕਿਸ਼ੋਰ ਸ਼ਾਹ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਜਯੇਸ਼ ਦਿਨੇਸ਼ ਸ਼ਾਹ ਅਤੇ ਹੋਰ, (2016) 8 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 788 ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਵੀ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਉਪਰੋਕਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਟਰੱਸਟ ਐਕਟ, 1882 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਉਪਾਅ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਐਕਟ, 1996 ਦੀ ਧਾਰਾ 8 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਬੂਜ਼ ਐਲਨ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਅਤੇ ਹੈਮਿਲਟਨ ਇੰਕ. (ਉੱਪਰ) ਪੈਰੇ 40 ਅਤੇ 42 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੇ ਨਾਲ ਜੋ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਹੈਃ

" 40. ਟਰੱਸਟ ਐਕਟ, 1882 ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਅਸੀਂ ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਉਚਿਤ ਸਮਝਦੇ ਹਾਂ, ਜਿਸ ਦਾ ਇਸ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਸੀ ਅਸਰ ਹੈ। ਇਹ ਸਵਾਲ ਬੂਜ਼ ਐਲਨ ਅਤੇ ਹੈਮਿਲਟਨ ਇੰਕ. ਬਨਾਮ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਆਇਆ ਸੀ। ਐਸ. ਬੀ. ਆਈ. ਹੋਮ ਵਿੱਤ ਲਿਮਟਿਡ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ "ਸਾਲਸੀ" ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਕੀ ਅਰਥ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜਾ, ਕਿਸ ਕਿਸਮ ਦੇ ਵਿਵਾਦ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਾਲਸੀ ਦੁਆਰਾ ਹੱਲ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਨੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ ਉੱਤਰ ਲਈ ਤਿੰਨ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ। : (ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. ਪੀ. 546, ਪੈਰਾ 34)

(1) ਕੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੁਭਾਅ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਵਿਵਾਦਾਂ ਨੂੰ ਧਿਰਾਂ (ਆਰਬਿਟ੍ਰਲ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ) ਦੁਆਰਾ ਚੁਣੇ ਗਏ ਇੱਕ ਨਿਜੀ ਮੰਚ ਦੁਆਰਾ ਹੱਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕੀ ਅਜਿਹੇ ਵਿਵਾਦ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਨਤਕ ਮੰਚਾਂ (ਅਦਾਲਤਾਂ) ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੇ ਹਨ? ;

(2) ਕੀ ਵਿਵਾਦ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਈ ਸਮਝੌਤੇ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ? ; ਅਤੇ

(3) ਕੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਵਿਵਾਦਾਂ ਨੂੰ ਸਾਲਸ ਕੋਲ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਹੈ?

42. ਇਸ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਨ ਯੋਗ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਟਰੱਸਟ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵਿਵਾਦ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਟਰੱਸਟੀ, ਲਾਭਾਰਥੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ, ਸ਼ਕਤੀਆਂ, ਕਰਤੱਵਾਂ, ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ, ਹਟਾਉਣ ਆਦਿ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਵਿਵਾਦ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈ ਕੇ ਸਾਲਸੀ ਰਾਹੀਂ ਸੁਲਝਾਏ ਜਾਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹਨ, ਜੇਕਰ ਟਰੱਸਟ ਡੀਡ ਵਿੱਚ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਧਾਰਾ ਹੈ ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਵਿਵਾਦਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਟਰੱਸਟ ਜੀ ਐਕਟ, 1882 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਥਿਤ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮੰਚ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ?

53. ਉਪਰੋਕਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪੈਰਾ 51 ਅਤੇ 53 ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਰੱਖੀਆਂ ਹਨਃ

51. ਵਿਆਖਿਆ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਖਾਸ ਉਪਾਅ ਹੈ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਵਾਂਝਾ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਉਪਾਅ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਿਸਮ ਦੇ ਉਪਾਅ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਹੈ ਜੋ ਬਹੁਤ ਜਾਣੂ ਹੈ, ਅਤੇ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਚਲਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰੀਮੀਅਰ ਆਟੋਮੋਬਾਈਲਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ ਵਿੱਚ ਅਪਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਕਮਲੇਕਰ ਸ਼ਾਂਤਾਰਾਮ ਵਾਡਕੇ ਫਾਈਲਿੰਗ ਵਿੱਚ ਬਾਰ ਦੇ ਸਵਾਲ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਵਾਦ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਏ ਗਏ ਉਪਾਵਾਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਸਿਵਲ ਮੁਕੱਦਮਾ (ਜੀ. ਪੀ. ਸਿੰਘ, ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਿਧਾਂਤ ਵੇਖੋ) ਵਿਆਖਿਆ, 12ਵੀਂ ਐਡੀਸ਼ਨ। , ਪੀਪੀ. 763-64) . ਅਸੀਂ ਇਸ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਇੱਥੇ ਲਾਗੂ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿਉਂਕਿ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਟਰੱਸਟ ਐਕਟ, 1882 ਇੱਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਈ ਸ਼ਰਤਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸੈਟਲਰ, ਟਰੱਸਟੀ ਅਤੇ ਲਾਭਾਰਥੀਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਕਰਤੱਵਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਟਰੱਸਟ ਡੀਡ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਅੱਗੇ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਦਾਇਰ ਕਰਕੇ ਇਸ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਉਪਾਅ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਕਾਰਨ, ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਟਰੱਸਟ ਡੀਡ, ਟਰੱਸਟੀ ਅਤੇ ਲਾਭਾਰਥੀਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਿਵਾਦਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਟਰੱਸਟ ਐਕਟ, 1882 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਫ਼ੀ ਅਤੇ ਢੁਕਵਾਂ ਉਪਾਅ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਵਿਵਾਦਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਉਪਾਅ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੁਆਰਾ ਵਰਜਿਤ ਹੈ।

53. ਅਸੀਂ, ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਟਰੱਸਟ ਡੀਡ ਅਤੇ ਟਰੱਸਟ ਐਕਟ, 1882 ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਟਰੱਸਟ, ਟਰੱਸਟੀ ਅਤੇ ਲਾਭਾਰਥੀਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵਿਵਾਦਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸਾਲਸ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦਰਮਿਆਨ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਾਲਸੀ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 11 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਰਜ਼ੀ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਾਇਮ ਨਹੀਂ ਰੱਖੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਕਿ ਪਹਿਲੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 (1) (ਬੀ) ਅਤੇ 2 (1) (ਐਚ) ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 7 ਦੇ ਅਰਥ ਦੇ ਅੰਦਰ "ਸਾਲਸੀ ਸਮਝੌਤੇ"' ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਗੱਲ ਇਹ ਮੰਨਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਸਾਲਸੀ ਸਮਝੌਤਾ (ਟਰੱਸਟ ਡੀਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 20) ਫਿਰ ਵੀ ਇਸ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਵਿਵਾਦ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਭੇਜੇ ਜਾਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਗੁਣਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ ਉੱਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਨਿਰਣੇ ਲਈ ਸਾਲਸੀ।

54. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਟਰੱਸਟ, ਟਰੱਸਟੀਆਂ ਅਤੇ ਲਾਭਾਰਥੀਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਵਿਵਾਦਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸਾਲਸ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦਰਮਿਆਨ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਾਲਸੀ ਸਮਝੌਤਾ ਮੌਜੂਦ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਵਿਵਾਦਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਉਪਾਅ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੁਆਰਾ ਵਰਜਿਤ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਅਨੁਪਾਤ ਖਪਤਕਾਰ ਮੰਚਾਂ ਵਿੱਚ ਉਠਾਏ ਗਏ ਵਿਵਾਦਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

55. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਸੀਂ ਇਹ ਜੋੜਨ ਵਿੱਚ ਜਲਦਬਾਜ਼ੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਜੇ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ 'ਏ' ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇੱਕ ਵਾਧੂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਉਪਾਅ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਵਾਧੂ/ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਉਪਾਅ ਦੀ ਚੋਣ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਸਾਲਸੀ ਸਮਝੌਤੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਧਿਰ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਾਲਸੀ ਵਿੱਚ ਵਿਵਾਦਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਸਿਰਫ ਉਹ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼/ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਉਪਾਅ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਦੁਖੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਚੁਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਿਆਂਇਕ ਅਥਾਰਟੀ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਸਾਲਸੀ ਵਿੱਚ ਭੇਜਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ।

56. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਾਨੂੰ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ ਕਿ ਐੱਨ. ਸੀ. ਡੀ. ਆਰ. ਸੀ. ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਧਾਰਾ 8 ਤਹਿਤ ਦਾਇਰ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਐੱਨ. ਸੀ. ਡੀ. ਆਰ. ਸੀ. ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਅਪਵਾਦ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾ

ਸਕਦਾ। ਸੀ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਆਰਡਰ ਮਿਤੀ 13.02.2018 ਹੈ। ਸਮੀਖਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ।

ਅੰਕਿਤ ਗਿਆਨ ਸਮੀਖਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Tarun Mehra

Advocate